

נושאון

ב ט א ו ן א י ל " ת

אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

דצמבר 2003 ■ מס' 68 שנה יב'

מן הצפלין ועד למעבורת החלל
"קולומביה"

50 המלצות לשיפור התצוגה
התמאטית שלך

סיפור על הרפתקן ומפר חוק
נסיונות הדפסה של בולי צרפת
ומושבותיה

על שופטים ומלכים - תערוכה
חדשה

(מאט) - זמלא יבטוק סאלא 05 אולאט

נושאון NOS'ON ISSN 0792-6448

בעריכת **זהר נוי**

Editor: Zohar Noy. AJP 1580

איל"ת -

אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

Thematic Association of Israel

ת.ד. 62029, תל אביב - יפו 61620

P.O.Box 62029, Tel-Aviv, 61620 ISRAEL

עמותה מס' 3-244-017-58

שירותים לחברים:

נושאון - ארבע פעמים בשנה

מכירות פומביות

שירותי ספריה תימאטית

מפגשים, סמינרים והרצאות

צוות מומחים

"שביל" (ביטאון ההתאחדות)

דמי חבר (2003):

80 ₪ לשנה.

נוער - 40 ₪ בשנה.

עולה חדש בשנה אי - חנים.

תוכן העניינים

עמוד 3	בר מצווה לאיל"ת
עמוד 4	מון הצפלין ועד למעבורת החלל "קולומביה"
עמוד 10	50 המלצות לשיפור התצוגה התמאטית שלך
עמוד 13	שליבים בעיצוב דגל המדינה
עמוד 14	סיפור על הרפתקן ומפר חוק
עמוד 16	ניסיונות הדפסה של בולי צרפת ומושבותיה
עמוד 29	250 שנה למוזיאון הבריטי
עמוד 30	על שופטים ומלכים - תערוכה
עמוד 32	הסיפור האישי שלי על גרסי
עמוד 36	בולי קוד והמאבק נגד מחלת השחפת
עמוד 39	המגדלור
עמוד 43	הודעות כלליות

ראית בול שתוכנו התימאטי עניין, לדעתך, את כולנו?
מצאת חותמת המוספה עניין מיוחד לאוסף שלך, ואתה רוצה לדווח עליה?
יש לך משהו חשוב לספר לחבריך האספנים?
למה שלא תעשה את זה באמצעות "נושאון"?
זכור - "נושאון" הוא כתב עת תימאטי שלך ובשבילך.

ועד האגודה והפעילים:

ד"ר יהושע מגר, מעלה גיא אוני 228 ראש פינה 12000	טל. 04-6931142	יו"ר
	טל. 058-802725	
ד"ר איליה פרנקל, ת.ד. 7186 אשקלון 78170	טל. 07-6762169	ס. יו"ר
זהר נוי, ת.ד. 62029 תל אביב 61620	טל. 03-5372423	מזכיר ועורך נושאון
	052-641769	
שלמה וורגן, רח' ברנשטיין 31/22 ראשלי"צ 75503	טל. 03-9587616	גזבר
	053-648943	
הנס ברוך, רח' וולפסון 29 ראשלי"צ 75203	טל. 03-9691228	
	טל. 064-358004	
עז עזריאלי, רח' הר סיני 26 רעננה 43307	טל. 09-7712347	
	053-997676	
מנחם לדור, ת.ד. 340 הר אדר 90836		חבר ועדת הביקורת
יוחנן מי-רז, רח' המגילה 58 ראשלי"צ 75708		חבר ועדת הביקורת
דוד משה, רח' שלמה בן יוסף 26 תל אביב 69125		חבר ועדת הביקורת

למי לכתוב? (לפי הכתובות לעיל. המעוניינים בתשובה מתבקשים לצרף מעטפה מבוילת).

- הצעות לפעילויות מיוחדות - לד"ר יהושע מגר.
- דמי חבר שנתיים - לשלמה וורגן.
- בירור מעמד חברות, תיקון פרטים אישיים, כתובות חברים פוטנציאליים לשם משלוח ביטאון לדוגמא וטופס הצטרפות - לזהר נוי
- מאמרים, מודעות חילופין - לזהר נוי - המערכת לא תחזיר כתבי יד לשולחים.
- שירותי ספריה - לטיבי יניב בהתאחדות בולאי ישראל.

בר מצוה לאיל"ת

מאת מנחם לדור

בקיץ 1990 התאספנו מספר אספנים תימאטיים (רובם ככולם גם מציגים) והחלטנו על הקמת אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. ההרגשה הייתה שיש הצדקה לאגודה כלל ארצית שתיתן מידע לקבוצה גדולה של אספני בולים – אלו שאוספים נושא מסוים שקרוב לליבם (בד"כ קרוב למקצוע או לתחביב אחר).

הכוונה הייתה להעביר לאספנים מידע וסיפורים על הבולאות התימאטית בארץ ובעולם. יש לזכור שהאספנות התימאטית פרוסה על פני עשרות אם לא מאות נושאי איסוף, ומעטים מאוד הנושאים שיש להם בארץ עשרה אספנים ומעלה. ומצד שני, מרבית האספנים אוספים להנאתם (והנאת משפחתם/חבריהם) ומיעוטם החליטו גם להכין את האוסף לתצוגה תחרותית על פי הכללים. וביטאון האגודה צריך לתת מענה גם לאלה וגם לאלו – מגוון נושאים, התייחסות למגוון החומר הבולאי ודרכי השגתו ומנגד דיונים על כללי התצוגה ודרכי השיפוט התימאטי.

מתברר כי האגודה קלעה למטרה: כבר בביטאון הרביעי של האגודה התווספו לשבעת המייסדים למעלה מ-50 חברים (וכמספר הזה בביטאונים הבאים). מהר מאוד הפכה איל"ת להיות האגודה הגדולה בארץ ומאז היא שומרת על גודלה – כ-250 חברים מדן ועד אילת.

ביטאון האגודה כולל (כאז כן היום) מגוון גדול מאוד של נושאים: ממאמרים המוקדשים לנושא איסוף ספציפי (קונכיות כסמל דתי בביטאון מס' 2, התפתחות עיבוד האדמה והחיים הרציניים של הקומיקס בגיליון מס' 67) ובמקביל דיון על המציג והשופט – מומחה מול הדיוט (בשני הגיליונות הראשונים) ועד לדיונים על השוואת השיפוט התימאטי לעומת השיפוט באגפי התצוגה האחרים, ופרסות הכללים המעודכנים (גיליון 67).

במשך השנים ארגנה האגודה מכירות פומביות לחבריה (16 במספר), האחרונה שבהן עם 500 פריטים, במחירים התחלתיים שבין 5 ₪ ועד כ-100 ₪ (לעיתים רחוקות). מדור שמופיע מהגיליון הראשון ועד היום הוא סקירת פרסומים תימאטיים בעולם – ארה"ב, איטליה, צרפת, אנגליה, אוסטרליה, ניו-זילנד, הודו ועוד.

מן הצפלין ועד למעבורת החלל "קולומביה"

מאת אריה לין

אין כמו תיעוד בולאי, במיוחד בתימאטיקה, המאפשר להנציח בכתובים ובמאורעות, מיני אירועים, שיצרו היסטוריה והיו במוקד התעניינות ציבורית. הרבה מן האירועים שהתרחשו לפני עשרות ומאות בשנים היו מעין החלוץ לפני המחנה והיום הם בשיא הקדמה האנושית.

תרומת היהודים לתרבות העולם היא משמעותית ביותר ואין, כמעט, תחום שהיהודים לא היו בו דומיננטיים בתרומתם. אמנם, לא פעם האשימו את היהודים שכל המעניין אותם זה כסף, אבל כנגד אלה קמו סופרים ומדינאים, ציירים ומוזיקאים, כלכלנים ורופאים ואין ספור מקצועות, שהיהודים הצטיינו בהם ועד למקצוע הרפתקני מעט, כמו טיסות באוויר ובחלל... ולא במובן של "לופט געשפט" (עסקי אוויר).

האקטואליה, היא לעיתים חזקה מכל עילה אחרת וכיוון שהשנה היתה לנו התאונה הנוראה של התרסקות מעבורת החלל "קולומביה", כשעל סיפונה טייס חיל-האוויר הישראלי, אל"מ **אילן רמון**, נציג סוכנות החלל הישראלית, מצאנו עניין להקדיש המאמר להתפתחות הנושא **מן הצפלין ועד למעבורת קולומביה**.

כאמור, הכל בהיבט היודאיקה.

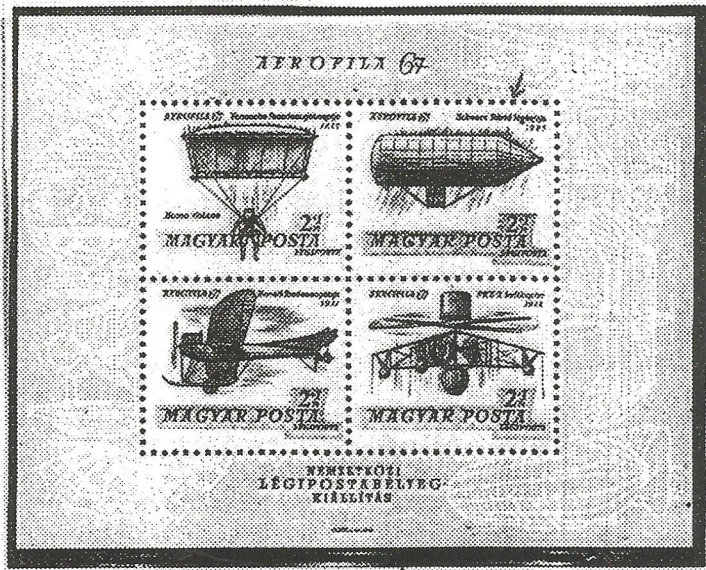
דוד שוארץ – חלוץ התעופה

מי שיכתוב סקירה על תולדות התעופה ולא בהיבט היהודי, יתחיל, וללא ספק, ב**ליאונרדו דה וינצ'י**, שלא רק צייר ופסל גאון היה, אלא גם ובעיקר חוקר תעופה וממציא רב פעלים ובעל הישגים.

אותנו, כאמור, מעניין הפרק על **דוד שוארץ**, היהודי ההונגרי (1845 – 1897), שבשנת 1890 בנה ספינת אוויר דמוית סיגר, עשויה שלד פלדה, שנקראה אחר כך, **צפלין**. אכן, תולדות המצאתו של שוארץ רשומות בארכיון בירושלים, אבל מי שבנה את ספינת האוויר החדשה, אחרי שספינתו של שוארץ התרסקה, הוא הרוזן **פון צפלין**, שקרא לה בשמו – **צפלין** והכחיש את זכות הראשונים.

בכל זאת יש כמה מדינות שהנציחו את **הצפלין** ואת **דוד שוארץ** בבולי דואר וזה למזלנו...

דוד שוארץ היה סוחר עצים, אך מנעוריו התמסר לחקר התעופה ובניית ספינת אוויר ממתכת כבדה מאלומיניום. הוא הגיש הצעתו לממשלות אוסטריה וגרמניה ורק לאחר זמן רב מצא אוזן קשבת אצל שלטונות גרמניה.

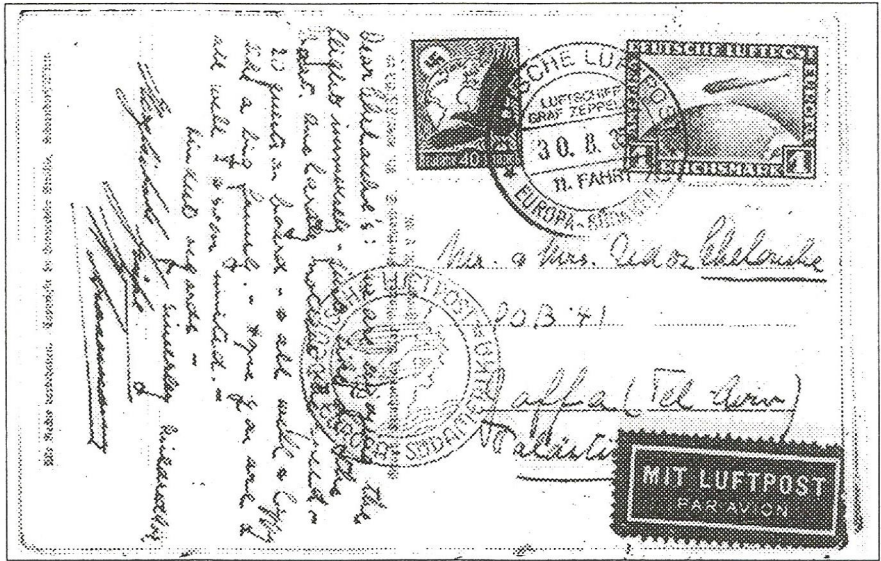
שמו של דוד שוארץ מעל לספינת האוויר שבנה

בשנת 1897 החליטה גרמניה לממן בניית הספינה והבשורה הועברה לשוארץ בטלגרף. כמו בסרטים, שוארץ הוכה בשבץ ומת מהתרגשות של שמחה...

הגרף צפלין, שרכש מאלמנטו של שוארץ את המצאתו של בעלה, בנה ספינת אוויר משוכללת שקרא לה "הגרף צפלין LZ127". היא נחנכה ב- 1928 וכבר שנה אחרי זה, ב- 26/3/1929 טסה מעל תל אביב וזרקה חבילת דואר עם 83 מכתבים שנועדו לתושבי הארץ.

ביקורה של "הגרף צפלין" בשמי ארצנו עוררה עניין רב ופחד, כאחד. הרחובות התרוקנו והיו שקראו "מות, מות, צפלין בא לעיר". אחרים עלו על הגגות וקראו "שלום" לגאון האדם כובש האוויר ומכריע האיתנים".

חבילות דואר הוטלו גם מעל רמלה וירושלים. ישנם מכתבי צפלין שהוחתמו גם בדואר רמלה בנוסח "איר-רמלה". כל המכתבים והגלויות הוחתמו בנוסח LUFTSCHIFF GRAFF ZEPPELIN, ORIENTRAHRT 1929.

טיסת צפלין מעל תל אביב-יפו 1935

ישנם כמובן הרבה מכתבי צפלין מטיסות אחרות ליבשת אמריקה, בחלקן מעל ארץ ישראל. רוב הדואר היה מסחרי, אך בכל זאת נדיר למדי וכמובן יקר.

גם קרונפלד עשה היסטוריה

רוברט קרונפלד (1904 – 1948), בן למשפחת רופאים בווינה, ספורטאי ומדריך טייס באוסטריה ובבריטניה, זכה לתהילה בתחום הטיסות והעניק כבוד לארץ הולדתו, אוסטריה וכמובן לקהילה היהודית שם. קרונפלד היה חלוץ הטיסות באוסטריה והגשים חלום של טיסת ארבע ארצות – אוסטריה, הונגריה, איטליה ושווייץ. כמה מן הטיסות של קרונפלד צוינו בפריטים בולאיים, בצורת גלויות טיסה מיוחדות, לרבות חותמת דואר מיוחדת, עם שמו בתוכה (19/1/1933), נדירה למדי. בעת קיומה של תערוכת **ויפא** בווינה 1933, הוצאה גלוית טיסת ארבע הארצות במהדורה של 5,000 גלויות, אבל נמכרו רק 1841 ואלה עם חותמת "ויפא" נדירות למדי ומחירן בהתאם.

רוברט קרונפלד הגיע באחת הטיסות של שנת 1933 ללונדון ושם שוכנע שעליו לא לחזור עוד לאוסטריה וזה הציל אותו מן הכיבוש הנאצי ב"אנשלוס" של 1938. באנגליה זכה לכבוד וקיבל דרגת מיוור בחיל האוויר המלכותי.

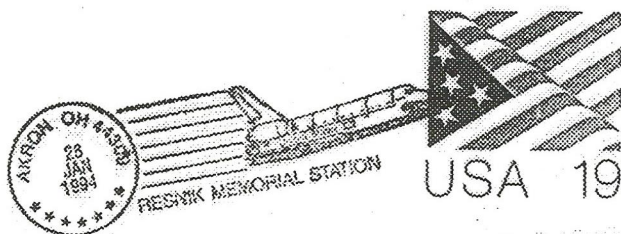
מן המלחמה שרד אבל בתאונת מטוס שהייתה לו ב- 1948, נהרג.

חותמת דואר אוסטרית עם שמו של רוברט קרונפלד

לא לכולם מזל בחלל

גם בחקר החלל המודרני עוסקים יהודים ואפילו ישראלים. בין הקוסמונאוטים הרוסיים מוזכר שמו של **בוריס וולינוב**, שהוא ממוצא יהודי ומהאסטרונאוטים האמריקאים ידועה **יהודית רזניק**, שנפתה בחללית **צ'לנז'ר** ומאז הופיעו לזכרה הרבה בולי דואר וחותמות זיכרון. הבולים במדינות זרות ואילו חותמות אירוע, אחדות, הוטבעו בארה"ב, במיוחד בעיר עקרון. אגב, **בוריס וולינוב** ביקר השנה בישראל.

חותמת אירוע לזכר **יהודית רזניק** שנפתה **צ'לנז'ר**

אבל לא לכולם מזל בחלל. אילן רמון איננו ורק מעט הפריטים הבולאים נשאר למזכרת. בחודש פברואר 2004 יונפק בישראל גיליון בולים מיוחד עם דיוקנו של אילן רמון ז"ל

50 המלצות לשיפור התצוגה התמאטית שלך

מאמר זה פורסם ע"י וו. א. י. (פיס) ון דר בולד במהדורה מיוחדת של "תמה", כתב העת של אגודת אספני התמאטיקה של הולנד. מאנגלית: סטיוארט אלגרוד.

הנושא

1. בחר בנושא שבו יש לך ידע מספיק, ושוב יש לך מספיק עניין כדי שתהיה מעורב בו ותחקור אותו במשך שנים רבות בעתיד. אי מילוי אחר עצה זו היא אחת השגיאות הנפוצות ביותר בהצגת אוספים תמאטיים.
2. אל תבחר בנושא שהוא כל כך ממוקד עד שהדבר יגביל את פיתוח הנושא / התצוגה, למשל, נמלים אדומות – עוד שגיאה נפוצה בתצוגות תמאטיות.
3. אל תבחר בנושא שהוא כה רחב עד שפיתוחו לעומק יהיה קשה מאד, למשל, ספורט, תחבורה, וכד'.
4. בחר בנושא שעליו יש מספיק חומר בולאי מארצות מבוססות המנפיקות בולים (קרי, ארצות בעלות מדיניות הנפקה שמרנית יותר).

שם התצוגה

5. שים לב ששם התצוגה איננו כוללני מדי כמו "אולימפיאדות חורף" כשהתצוגה מתייחסת רק להחלקה על קרח.
6. מצד שני, וודא שהשם אינו מצומצם מדי, למשל "הצלב האדום", אם התצוגה מתייחסת גם לארגוני עזרה אחרים.
7. השם חייב להתאים לתכנית התצוגה. אין לכנות את התצוגה כ"המלחמה ברעב" אם התצוגה היא אודות חקלאות.

התכנית

8. וודא שתמיד קיימת תכנית. דבר זה חשוב מאד כדי להבטיח קו סיפור הגיוני.
9. שים לב שמבוא תיאורי אף פעם אינו יכול להחליף תכנית מפורטת שנוצרה פרט אחרי פרט.
10. התכנית חייבת לכסות את כל תוכן השם. מומלץ למציגים לערוך עמוד זה בסוף לאחר שהתצוגה שלהם מוכנה.
11. התכנית חייבת תמיד להיות שלימה. אין להשמיט שום חלק ממנה כאשר משם התצוגה עולה שחלק מסוים חייב להיכלל בה. התעלמות מהמלצה זו לא תסתיר את התחומים שבהם יש מעט חומר או חומר יקר.
12. התכנית חייבת להיות מאוזנת. היא תאבד את איזונה אם חלק מסוים יקבל יותר תשומת לב מחלק אחר, כמובן ביחס לעניין התמאטי באותו חלק מסוים.
13. התכנית חייבת להיות הגיונית. כל הפרקים והסעיפים חייבת להיות בסדר הנכון.
14. אין לכלול פרקים המבוססים על בולאות למעט הנושא עצמו (למשל, הנפקות זיכרון).

15. יש להימנע בכל מחיר מהנוהג של הכללת פרקים חסרי משמעות (תחת כותרות כגון "שונות") לקראת סוף התכנית.
16. יש להשתמש בצורה נכונה בחלוקת הנקודה העשירונית בתכנית. דבר זה יהווה חלק ממאמר נפרד.
17. תן גוון אישי לתכנית והימנע מתכנית סטנדרטית שכמותה יכולות להיות רבות בנושא הספציפי שלך.

הפיתוח

18. וודא שאתה מציג ידע מפורט מספיק של הנושא שלך. אין דבר יותר מפריע מאשר היעדר מידע על הנושא הנבחר.
19. הימנע מהכללת מידע פשטני מדי וגלובאלי מדי שכן דבר זה יתפרש כהסתרת היעדר מידע מפורט.
20. וודא קיום הקשרים טקסטואליים נאותים בין הטקסט והחומר הבולאי. "רלבנטיות" ו"המשכיות" הן מילות הקסם.
21. אל תגביל עצמך לכותרות באלמנטים בולאיים שונים אלא וודא שאלמנטים אלה קשורים באמצעות הטקסט. גם במקרה זה יש לשים דגש על המשכיות.
22. פרוש את כותרת הטקסט משמאל העמוד לצד ימין שלו מתחת לסדרת פריטים אופקית ואל תגביל את עצמך לפיסקה יחידה של טקסט בראש או בתחתית העמוד. כך תימנע מאיבוד עצמך בהכללות.
23. וודא שנעשה שימוש בכל פרק בטקסט בפריט הבולאי שהוא הטוב ביותר ומראה את הקשר הקרוב ביותר. במקרים מסוימים הוא יכול להופיע בעמוד אחר שם ייתכן שלא יהיה לו אותו אפקט מרתק.
24. אל תכלול יותר מדי פרטים על כל פריט בולאי אם אלה אינם ברורים מהפריט עצמו.
25. בעת עריכת הפיתוח שאל את עצמך כך הזמן האם המותג עדיין "על הפסים" ושעדיין יש סינכרון בין השם והתכנית.
26. במקרים רבים אין זה מוצדק מבחינה תמאטית להשאיר סדרות בולים יחדיו. היה מוכן לפצל סדרות / גיליונות.

27. אל תשתמש בבולי שמות מקום בצורה שגויה, קרי, ציון שאירוע מסוים התרחש באותה עיר.
28. זכור שמידע בולאי על פריט אינו יכול אף פעם לבוא במקום מידע תמאטי. ניתן להוסיפו אך הוא אף פעם אינו יכול לבוא במקום מידע שכזה.

ידע בולאי

29. וודא שיש מספיק אלמנטים בולאיים שונים.
30. וודא שקיים מירווח בין חומר בולאי ישן יותר וחדש יותר. כהנחיה, מציג יכול להתייחס לרלבנטיות של חומר ישן יותר במסגרת הזמן שבה נעשה שימוש.
31. וודא קיום מירווחים בין חומר בולאי ממקורות גיאוגרפיים שונים.

32. שים לב לאיכות הטכנית של החומר, למשל, בולים ברורים ממכשיר הדפסת בולים.
33. הימנע מחומר ממדינות חסרות חשיבות המנפיקות בולים.
34. אל תשתמש בפריטים ששולם עבורם פחות מדי או יותר מדי.
35. אל תכלול מכתבים שגריי רק בגלל הבול המודבק עליהם.
36. השתמש בקמצנות בגלויות מירב או במעטפות היום הראשון (לכל היותר אחד או שניים).
37. הגבל את השימוש בצמדות ובגליונות.
38. אל תזכיר פריטים מיותרים בקטלוגי מכירות פומביות, למשל, פרסומי הדואר, בולים ממכשירי הדפסת בולים, מכתבי אקספרס.
39. אל תשתמש אף פעם בחומר לא בולאי כחלק מהטקסט שלך למשל, עלון של מעטפת היום הראשון.
40. אל תכלול בולי מכשיר הדפסת בולים המראים ערך 000 אלא אם כן הם מהווים הוכחה ברורה (חותמות ביול, "מיטרים").
41. אל תשתמש בתמונות גלויות דואר גם אם אלה נשלחו תוך שימוש בבול על חלק התמונה (הן עדיין פריטים לא-בולאיים למרות שניתן לסווגן כגלויות מירב).
42. אל תשתמש בבולים פרטיים או בעלוני עיטור פרטיים.

נדירות

43. אל תבחר תמיד בחומר הפשוט ביותר. תצוגות מסוימות יכולות להיראות כנדירות במחיר מועט בלבד או ללא עלות.

הצגה

44. הכן עמוד תכנית חדש אם שניית (למשל) את מספר העמודים בפרק. אל תנסה לעשות תיקונים שכאלה בעט.
45. הזכר בראש העמוד לאיזה חלק בתכנית הוא מתייחס.
46. הימנע בכל מחיר מטעויות לשון, סגנון וכתוב. תן למישהו אחר להגיה את עבודתך אם אינך יכול לסמוך על עצמך.
47. אל תערבב עמודי אלבומים שונים בגלל הבדלי גוונים או רקע.
48. וודא שהמוצר הסופי נראה מושלם, יפה ומוכן לשיפוט.
49. הסבר לקהל (אם הדבר אינו ברור מאליו) מדוע פריט טקסט מסוים ואלמנט מסוים שייכים זה לזה.

לסיום

50. אל תתייאש לאחר קריאת רשימה ארוכה זו של עצות והמלצות שיש להתחשב בהן. אך גם אל תתייאש מהערות השופטים. המשך בהצגת אוספים נושאים שכן זו גולת הכותרת של התחביבים.

שלבים בעיצוב דגל המדינה על בולים

השירות הבולאי הנפיק ביוני השנה סדרה ייחודית בת 4 בולים בעיצובו של האמן אד ואן אויין המוקדשת לדגל המדינה. דגלה של מדינת ישראל מעוצב מ"מגן-דוד" ושני פסים בצבע תכלת כהה על רקע לבן. מקורו של ה"מגן-דוד" הוא בתרבויות עתיקות, וכסמלו של העם היהודי הופיע רק בשלב מאוחר.

השם "מגן-דוד", לפי הפילוסוף פרופ' גרשום שלום, שאוב מאגדות שהתהלכו אצל בעלי-סוד בימי-הביניים על כוחו הסגולי של מגינו של המלך דוד, שבזכותו ניצל עם ישראל.

דגל הקהילה היהודית בפראג הונף ב-1490, במהלך תהלוכה לציון הכתרתו של יאגלון למלך הונגריה. במקור הופיעו על הדגל עשרת הדיברות, ובשנות ה-30 וה-40 של המאה ה-16 הם הוחלפו בסמל מגן-דוד עם איור של כובע יהודי במרכזו (בול 1.90 ₪).

ב-1 בינואר 1891 נחוג בוואדי חנין (נס-ציונה) חג "השמחה המשולשת", שציין את הנחת אבן-הפינה ל"מושבת הפועלים". במקום הופיע מיכאל הלפרין, השומר האגדי, בראש פלוגת הרוכבים "מחנה יהודה" שהקים להגנת ההתיישבות בארץ-ישראל. מתוך גלימתו הגדולה שלף דגל מקופל על מוט והניפו מעלה. על הדגל התכלת-לבן היו רקומים בגוון זהוב מגן-דוד והמילים "נס ציונה" (בול 2.30 ₪).

בספרו "מדינת היהודים" (1896) מתאר הרצל את דגל מדינת היהודים "דגל לבן ובו שבעה כוכבי זהב. אח"כ הכין הרצל שני תרשימים שונים נוספים לדגל (בול 4.70 ₪)

עם הקמת המדינה הוכרז על תחרות לעיצוב דגל למדינת ישראל. כל ההצעות שהוגשו נידחו, וב-28.10.1948 פרסמה מועצת המדינה הזמנית הכרזה על דגל מדינת ישראל. דגל התנועה הציונית נבחר לדגל מדינת ישראל (בול 5.90 ₪).

סיפור על הרפתקן ומפר חוק – בולי היס

מאת ד"ר יהושע מגר

בחיפוש אחר חומר בולאי על אגוזי קוקוס, נתקלתי בסיפור מעניין. יש בו אומנם אגוזי קוקוס, אך הסיפור אינו חקלאי בכלל.

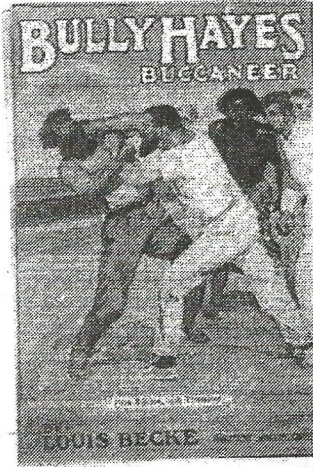
זהו סיפורו של הרפתקן ומפר חוק מפורסם משנות ה-70 של המאה ה-19, ושמו **ויליאם הנרי היס**, או כפי שקראו לו **בולי היס** (Bully Hayes). לכבודו הנפיקה בשנת 1986 מיקרונזיה סדרת בולים, גיליונית ומעטפת יום ראשון עם חותמת מיוחדת, ראו ניסיון הדפסה מיוחד (בשחור) של הגיליונית.

חמשת הבולים מראים פרטים מחייו המעניינים של קפטן היס. אחד מהבולים מנציח פרט מעניין מחייו הקשור לבולאות – זיוף של בולים מהוואי. קפטן היס נעצר על ידי השריף של הוואי מאחר והוא עסק בזיוף של בולי הוואי המוקדמים. דרך אגב, הוא הצליח לחמוק ממעצרו של השריף.

בגיליונית רואים סירה מלאה באגוזי קוקוס וברקע נוף פסטורלי האופייני לאיי מיקרונזיה – עם בננות ודקלי קוקוס. הזמנתי את ה- PROOF וכאשר קיבלתי אותו מייד ראיתי שהגיליונית איננה "חקלאית" כלל וכלל. כתוב בה שקפיטן היס מחליף ציף מקומי בנערה ו- 5,000 אגוזי קוקוס ככופר עבור שחרורו של הציף.

הסיפור הזה עניין אותי מאוד והתחלתי לחפש חומר באינטרנט.

חיפשתי ומצאתי מספר מקורות שמספרים את סיפורו המדהים של קפיטן היס. הוא נולד בקליוולנד, ארה"ב ב-1829. כבר בגיל 20 הוא היה קפיטן על ספינה. מאוחר יותר יצאו לו מוניטין של רודף נשים וביגמיסט.

היה לו חוש מפותח לעסקים, בהם הוא עסק לא ביושר רב. עם הזמן, הוא התפרסם כמפר חוק וכזה שעוסק בעסקים מפוקפקים מאוד.

הוא קנה ומכר ספינות רבות וכמו שהחליף ספינות, הוא גם החליף את נשותיו.

(משמאל: קפיטן היס על עטיפת ספר המספר את סיפורו)

במסעותיו באיי מיקרונזיה הוא החל גם בחטיפות של המקומיים ומכירתם באוסטרליה וניו זילנד לעבודות בחוות החקלאיות.

הוא היה חוטף גם ציפים מקומיים ודורש עבורם כופר באגוזי קוקוס ונשים (אחד המקרים מראה הגיליונית).

באחד ממסעותיו בשנת 1877 נהרג בולי היס בקטטה שהייתה לו עם אחד מאנשי צוותו.

ראיתם בול שתוכנו התימאטי יעניין, לדעתכם, את כולנו?
מצאתם חותמת המוסיפה עניין מיוחד לאוסף שלכם, ואתם רוצים לדווח עליה?
יש לכם משהו חשוב לספר לחבריכם האספנים?

למה שלא תעשו את זה באמצעות "נושאון"?
זכרו – "נושאון" הוא כתב עת תימאטי שלכם ובשילכם!

ניסיונות הדפסה של בולי צרפת ומושבותיה

מאת ד"ר יהושע מגר

אין זה פשוט להתמצא בכל צורות ההדפסה הניסיונית של צרפת. אנסה לסכם את הידוע לי בנושא.

הצעת האמן בציור מקורי (Magutte) Original draising

רשויות הדואר הצרפתי פונות לאמנים ומבקשים הצעות לבול שעומד להופיע. האמנים מגישים את הצעותיהם ברישום עיפרון או ציור בצבעי מים. ההצעה שנבחרה מועברת להכנת הבול, תוך הכנסת שינויים בציור המקורי או כפי שהוא. קיימות בשוק הבולים גם הצעות של אמנים שהוגשו אך לא התקבלו.

ניסיונות גלופת מתכת הראשונית Die proofs

הצעת אמן שהתקבלה מוקטנת על ידי צילום לגודל של בול ואמן-חרט מכין לפיו גלופה חרוטה על לוח מתכת רכה. גלופה זו נקראת DIE ובשלב הראשוני (כאשר היא רכה) PRIMARY DIE. מגלופה זו מכין החרט ניסיונות הדפסה שונים, לפיו הפירוט:

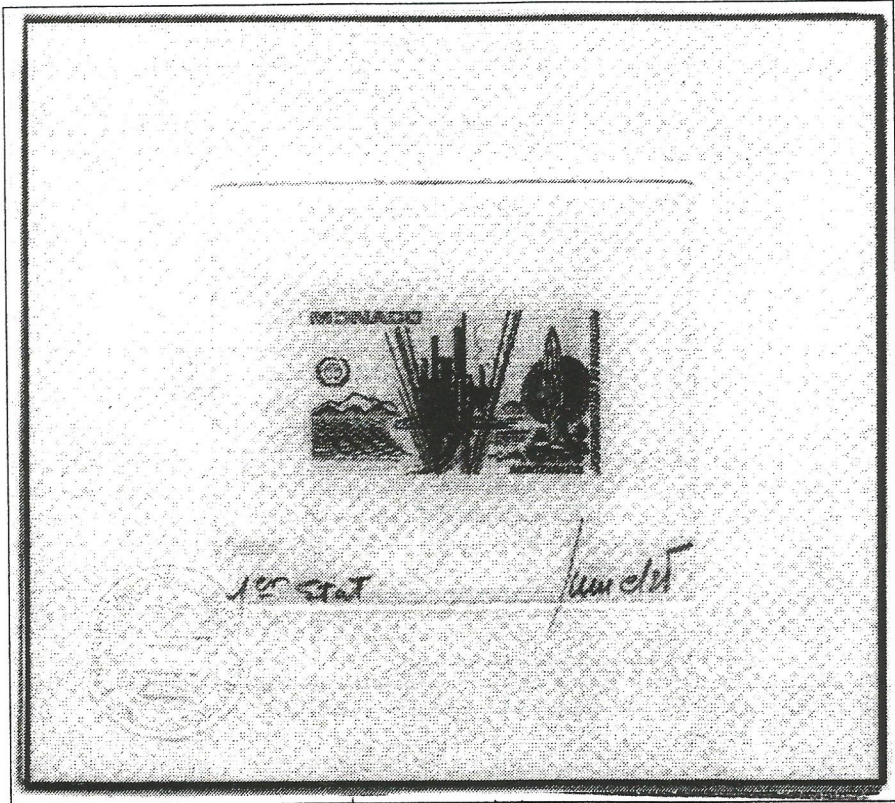
ניסיונות בתהליך החריטה Progress (stage) die proofs

אלו ניסיונות הדפסה הנעשות תוך תהליך החריטה והתקדמותה (תהליך זה נמשך לרוב חודשיים ויותר).

"ניסיונות התהליך" הנעשות מהגלופה הראשונית (הרכה) חותמות לרוב בעפרון על ידי החרט (מתחת להדפס הבול ומצד ימין) ויש לרוב גם רישום השלב (1er etat) (2eme etat) הנרשם בעיפרון בצד השמאלי ומתחת לבול.

גודל השקע שנוצר בנייר על ידי לחץ גלופת המתכת הינו 80 X 70 מ"מ (במדפיס הממשלתי). גודל זה יחזור בכל ניסיונות ההדפסה מהגלופה הראשונה (שמודפסות במדפיס הממשלתי). לרוב, מכין האמן עד 5 ניסיונות בכל שלב, זאת כדי לא לפגוע בחריטה העדינה של המתכת הרכה.

ניסיונות תהליך החריטה הינן לרוב נדירות. בציור מס' 1 מופיע דוגמא עם ניסיון הדפסה בשלב ראשון 1er etat של בול ממונקו. החותם (חסר הצבע) שמופיע בפינה השמאלית תחתונה הינו של בית הדפוס הממשלתי והוא הוכנס לשימוש בניסיונות ההדפסה אחרי 1959.

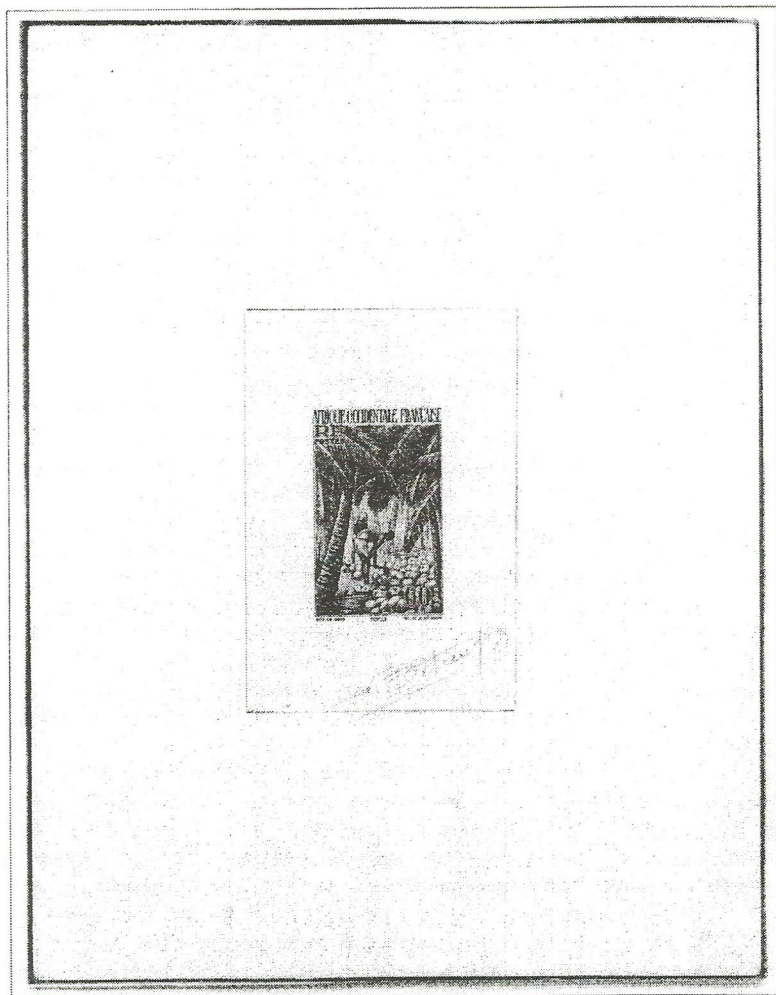
ניסיון הדפסה בשלב ראשון 1er etat של בול ממונקו

ניסיונות הגלופה הראשונית או die proofs Engraver's die proofs

כאשר החרט גומר את עבודת החריטה מכינים 18-28 עותקים אותם מגישים יחד עם הגלופה הרכה לרשויות הדואר לקראת המשך תהליך ההנפקה. לא מכינים כמות גדולה כדי לא לפגוע במתכת הגלופה. לרוב כמות של 18-28 ניסיונות כוללת הרכב של מספר עותקים למספר צבעים. לדוגמא, ההרכב יכול להיות 5 בשחור, 3 בכתום, 4 בכחול, 6 בכחול ו- 5 בסגול ובסה"כ 23 הדפסות ניסיון. מהדוגמא מובן ששלושת ניסיונות ההדפסה בכתום יהיו הנדירים ביותר. הניסיונות הם מונוכרומטיים. רובם מוכנים בשחור בכמות גדולה יותר.

כאשר ה- die proofs מוכנים בבית הדפוס הממשלתי הם תמיד עם שקע מרכזי בגודל 70 X 80 מ"מ.

יש גם die proofs שהוכנו בשנות ה- 30 וה- 40 בבתי דפוס פרטיים ואז גודל השקע הנפוץ הוא 47 X 69 מ"מ כמו בדוגמא מס' 2.

דוגמא 2 : artist die proofs

הקרטון המשמש להכנת ה- die proofs הוא מטיב מעולה. גודל הדפיות של הניסיונות ההדפסה הוא 160 X 130 מ"מ עד ל- 115 X 110 מ"מ. השוליים של הדפית יכולים להיות חלקים או לא אחידים (כמו בצילומים ישנים). כמו "ניסיונות התהליך" גם ה- die proofs מוכנים אחד – אחד במכבש ידני.

ניסיונות ה- die proofs יכולים להיות עם עריך (denominated) או ללא עריך (undenominated), זאת במיוחד כאשר לאותו בול יש מספר עריכים (לבול המסוים מכינים רק גלופת מתכת רכה אחת).

שמות האמנים יכולים להיות כלולים (בקטן) בהדפס הבול או יכולים להיות חסרים (ויוסיפו אותם בשלבי הכנה מאוחרים יותר).

לרוב ה- die proofs חתומים בעיפרון על ידי החרט או הצייר או על ידי שניהם, מתחת לבול המודפס, תמיד בתוך שקע הגלופה.

אם חותם רק החרט, חתימתו תופיע מצד ימין, אם הצייר – בצד שמאל. וכאמור, גם שניהם יכולים להיות חתומים, ואז גם הפריט הינו לרוב יקר יותר.

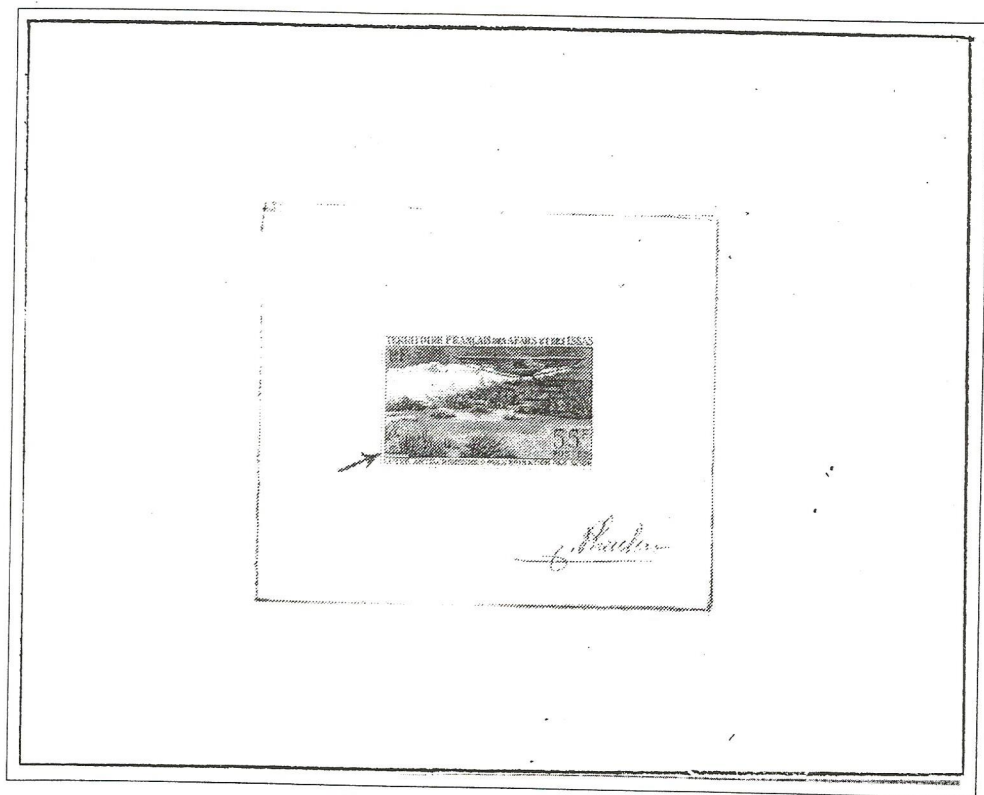
עד לפני 1959 את ה- die proofs הכין החרט עצמו, ואז אלו נקראים גם Artist die proofs. אחרי 1959 את ה- die proofs הכין בית הדפוס (אלו חתומים לרוב על ידי החרט בלבד). האמנים מקבלים 8 עותקים מהניסיונות die proofs.

אחרי 1959 מופיע ב- die proofs גם החותם (חסר הצבע) של בית הדפוס הממשלתי, ובו כתוב Imprimiere des Timbres Poste-Controle.

חשוב לזכור של- die proofs הראשונים אין את שלושת החירורים (מעוין, שקע, מעוין) אשר מופיעים בניסיונות הדפסה שמכינים מאוחר יותר, ושיתוארו בהמשך.

ה- die proofs שמופיע בדוגמא מס' 2 יכול להיקרא גם artist die proofs (הוכן ב- 1947).

בדוגמא מס' 3 מופיע die proofs חתום בעיפרון על ידי החרט Pheulpin וגודל שקע הגלופה שבו הינו 80 X 70 מ"מ. המלבן הקטן שבתחתית הבול (מסומן בחץ) הינו ריק ושם החרט יופיע בו מאוחר יותר.

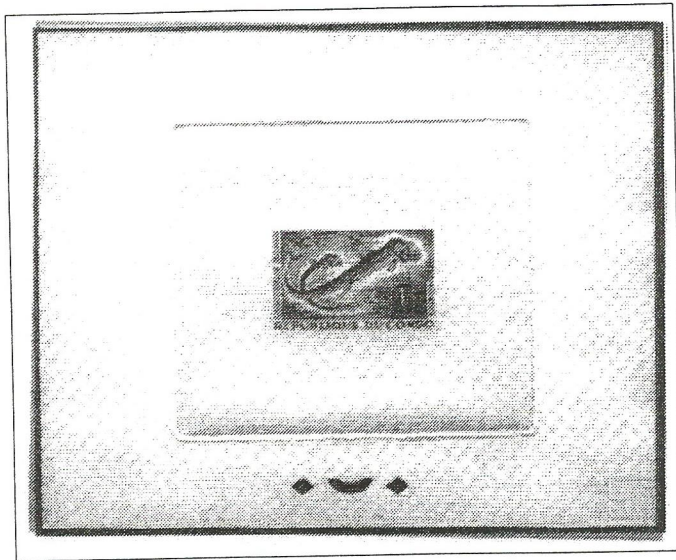

בדוגמא מס' 3 מופיע die proofs חתום בעיפרון על ידי החרט המלבן הקטן שבתחתית הבול (מסומן בחץ) הינו ריק ושם החרט יופיע בו מאוחר יותר.

ניסיונות הגלופה הראשונית, לביקורת die proofs Sepia או (essays de seception) inspection die proofs

אלו ניסיונות הדפסה הנדירים ביותר. הם הוכנו ב- 3-5 עותקים מהגלופה הרכה בגוון Sepia או דומה, במטרה לבחון סופית את טיב הבול החרוט. מאחר והם הוכנו כבר אחרי הגשה לרשויות, הם הודפסו בבית הדפוס הממשלתי ומופיעים בהם שלושת החירורים בתחתית (מעוין, שקע, מעוין). חירורים אלו מופיעים בניסיונות עד לשנת 1966 ולאחר מכן הופסק השימוש בהם. מניסיונות ה- Sepia אחד הלך לארכיב הרשמי, אחד למנהל הרשות ואחד למוזיאון הדואר, כך שיכול היה להגיע לשוק הבולים רק עותק או שניים.

גם בניסיונות אלו מופיע השקע של 80 X 70 מ"מ. אין בהם חתימות של האמנים. באחדים יכול להופיע OK בעיפרון (בשוליים), המהווה אישור לבדיקה. גודל דפית ההדפסה של 140 X 110 מ"מ, הם מודפסים על נייר דק יותר מהניסיונות ה-die proofs ולדפית שוליים חלקים. דוגמא ל-Sepia die proof מופיע בדוגמא מס' 4.

דוגמא מס' 4

ניסיונות הדפסה ייצוגית die proofs (epreuve de atelier)

אלו עדיין ניסיונות של הגלופה המקורית (80 X 70 מ"מ) אך אחרי שהיא עברה תהליך הקשייה בקירור / חימום. בגלל הקשייה ניתן להכין מהגלופה יותר עותקים מבלי לפגוע בה. "ניסיונות ייצוגיות" שימשו גם לבחירת צבע הבול, לכן הוכנו כ- 30 עותקים (ויותר) בהרכב צבעים שונה.

ניסיונות הדפסה אלו דומים בגודלן, גודל השקע המרכזי ושלוש החירורים בתחתית לניסיונות ה-Sepia, כאשר ההבדל העיקרי הוא צבע הבול (צבעים שונים לעומת Sepia) ובהדפסות הייצוגיות לרוב מופיע מספר קוד הצבע (בעיפרון) בפינה ימנית תחתונה (מחוץ לשקע הגלופה).

ניסיונות הדפסה הייצוגיות הוכנו רק עד שנת 1964.

Trial color die proofs צבע **(epreuve de couleur)**

אלו ניסיונות הדפסה המוכנות מהגלופה **המשנית**, אחרי הקשייתה. מטרתן בחירת הצבע לבול. לרוב נבחנו 8-10 צבעים שונים כאשר מכל צבע הוכנו 5-10 עותקים.

את הגלופה המשנית מכינים כבר לקראת הכנת לוחות הדפסת הבולים. גודל הגלופה שונה מהגלופה הראשונית, והוא 55 X 48 מ"מ או 32 X 48 מ"מ, וזהו גם גודל השקע בניירות ההדפסה.

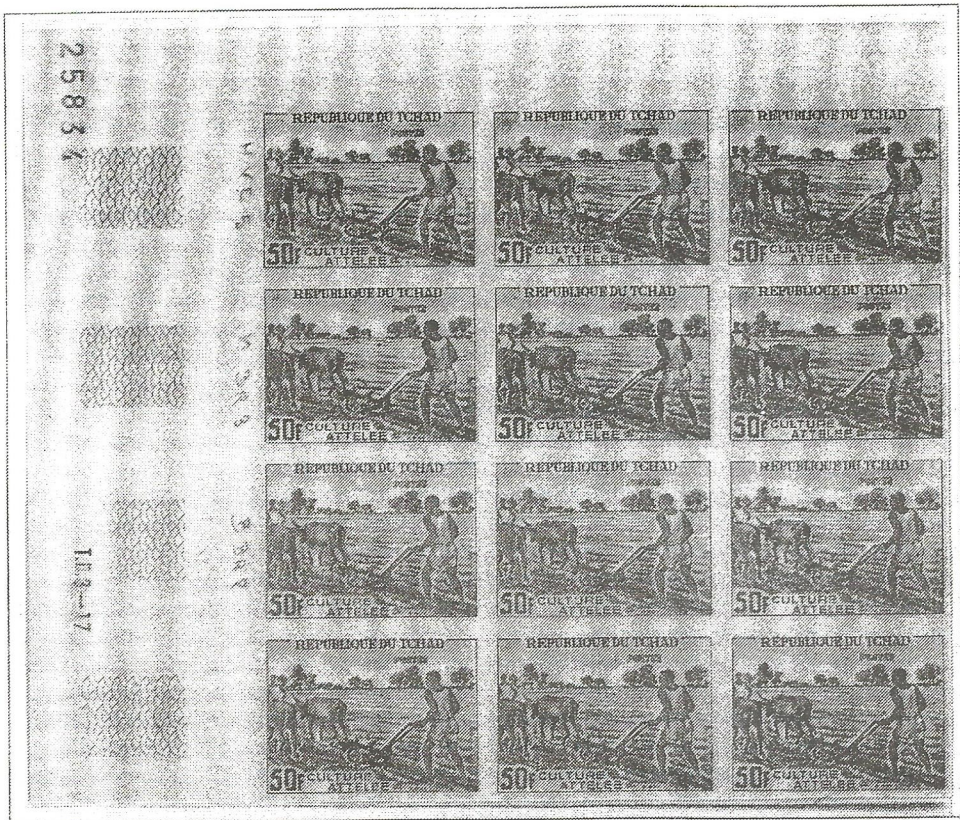
ל- color proofs יש **בתחתית את שלושת החירורים**, אין בהם חותם של בית הדפוס ואין בהם את השורה המודפסת ב-
De luxe sheets כמו לדוגמא Atelier de fabrication des timbres Postes-Paris (היו גם כיתובים שונים מזה).

אין ב- color proofs גם חתימות האמנים. גודלם לרוב 105 X 135 מ"מ. יכול להופיע בהם רישום (בעיפרון) בפינה ימנית תחתונה, מספר הצבע הנבחן (לעיתים הצבע רשום במילים). הכנת ה- color proofs הופסקה ב- 1956.

Trial color plate proofs או color trials צבע **(Essays de couleur)**

אלו ניסיונות הדפסה על גיליונות נייר עם דבק המשמשים להדפסת הבולים עצמם. הם מוכנים בעזרת לוחות הדפסת הבולים הסופיים. מטרתם – בחירה סופית של הצבעים. התחלת הכנתם ב- 1956 (עם הפסקת הכנה של color proofs). הם הודפסו ב- 400-700 יחידות.

ניסיונות הצבע מופיעים לרוב בשוק הבולים בגיליונות שלמים, חצאי גיליון, חמישיות, שלישיות, זוגות ובודדים (תמיד על נייר עם דבק, ללא שינון). הכנת color proofs הופסקה ב- 1982.

דוגמא 5

בדוגמא מס' 5 מופיעה דוגמא לניסיון צבע המורכב מ- 12 בולים. בצד השמאלי רשומים בעיפרון הקודים של הצבעים הנבחרים.

הדפסת דה-לוקס deluxe sheets או deluxe proofs
(epreuves de luxe)

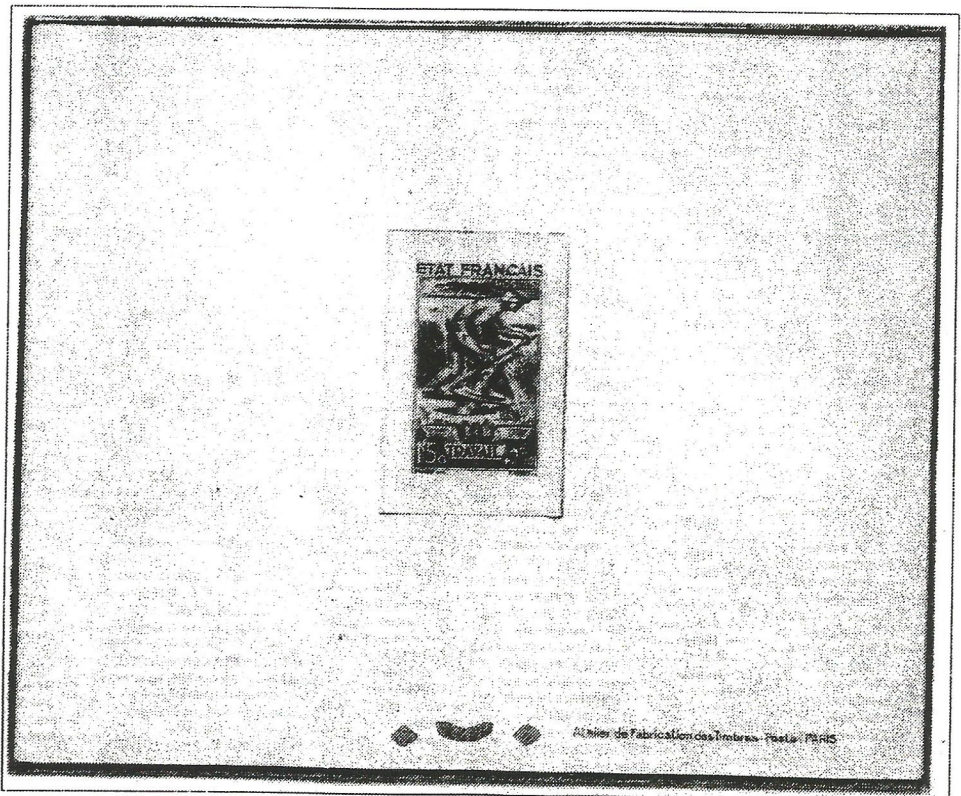
הדפסות אלו הוכנו לחלוקה בין נציגי הממשלה והם הוכנו ב- 200-300 עותקים. הכנתם החלה ב- 1923. הם מודפסים על נייר באיכות טובה, כאשר הבול מופיע במרכז בצבעי הנפקתו. לאלו המוקדמים מודבקת דפית שקופה להגנת הבול.

הדפסות דה-לוקס הוכנו מגלופה המשנית המוקשה וגודל שקע הגלופה שבמרכז הוא 48 X 32 מ"מ או 55 X 48 מ"מ (כמו color proofs). גודל דפית ההדפסה הינו 157 X 127 מ"מ עד 1950 ו- 130 X 100 מ"מ אחרי כן.

הם לרוב לא חתומים על ידי האמנים. עד לשנת 1966 (כולל) יש בהם את שלושת החירורים בתחתיתם. אופייני ל- גיליונות דה-לוקס הכיתוב המודפס שבתחתית הדפית המציין את בית הדפוס הממשלתי בו הם הודפסו (ובו מודפסים הבולים). כיתוב זה תמיד מודפס באחד מצבעי הבול שמופיע בדפית.

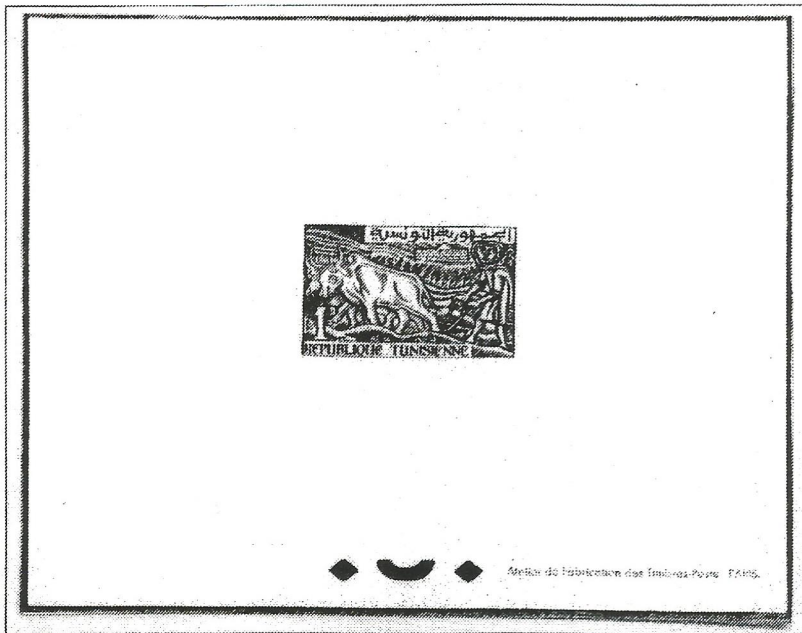
זהו ההבדל העיקרי בו ניתן להבדיל בין color proofs לבין deluxe sheets (נוסף לצבע הבול שהינו שונה ב- color proofs מהמונפק).

בדוגמא מס' 6 מופיע deluxe sheet שהונפק בצרפת ב- 1943. גודל השקע המרכזי בו הינו 32 X 48 מ"מ ויש עליו דפית שקופה להגנה. גודלו 127 X 157 מ"מ.

דוגמא מס' 6

בדוגמא מס' 7 מופיע deluxe sheet שהונפק בתוניס ב- 1959. גודל דפית
ההדפסה הינו 100 X 130 מ"מ.

דוגמא מס' 7

קיימים deluxe sheets מסוגים שונים, שגם מודפסים על נייר מסוג שונה, כולל
על נייר הדפסת בולים (עם דבק), אך אין מטרת המאמר לתאר את כל ניסיונות
ההדפסה הקיימות.

בעמודים הבאים מספר עמודי תצוגה מאוסף הקולנוע של זהר נוי, בו משולבים
ניסיונות הדפסה שונים.

באוסף תימאטי מומלץ להראות שימוש בלפחות באחד מכל תצורה של ניסיונות
הדפסה. לדוגמא, זהר נוי מראה שימוש בבול שרה ברנהרד במספר מקומות שונים
בתצוגה, כשכל פריט שונה מקודמו.

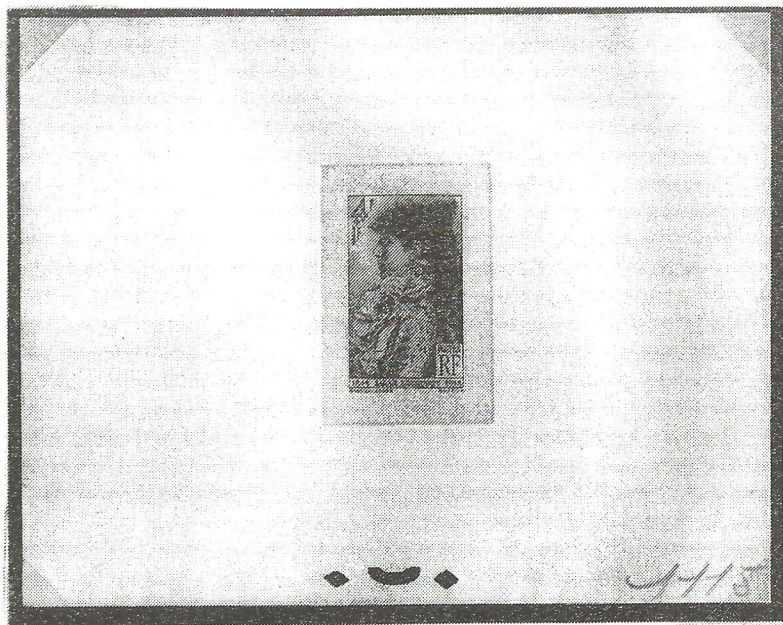
1. Welcome to the movie theater

1.4 The Cinema is not a filmed Theater

I must tell you that I'm not a Theater, but a Cinema. Throughout my life I have been assisted by theater, by using scripts (like **Brecht's**), effects and techniques that were developed for theater, but ultimately the cinema is an independent and separate art form

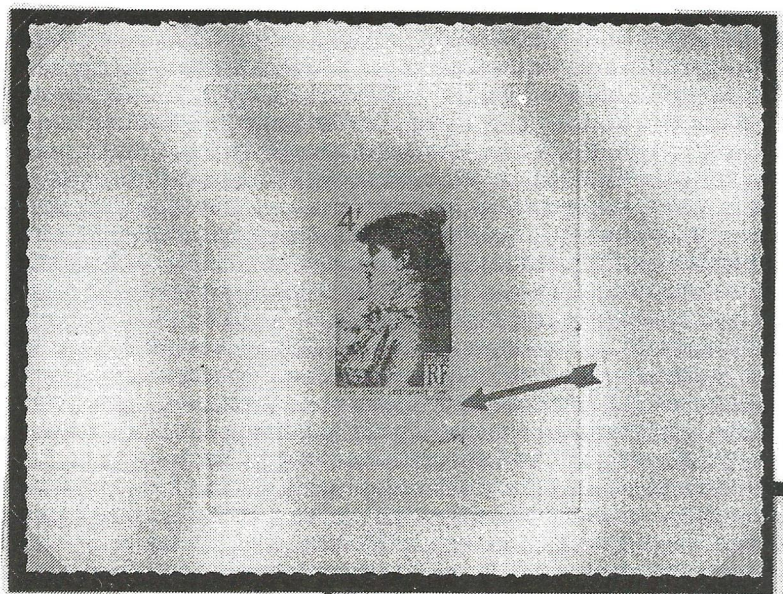
The film **Othello** precisely reconstructs the theater production without adapting it to special requirements of the movie.

EPREUVE D'ATELIER - One color out of six

Sarah Bernhardt insisted that she should be filmed in the way as she appeared on the stage. The result was meaningless movements and exaggerated facial expressions.

3. A star studded sky
3.1 If we could only talk

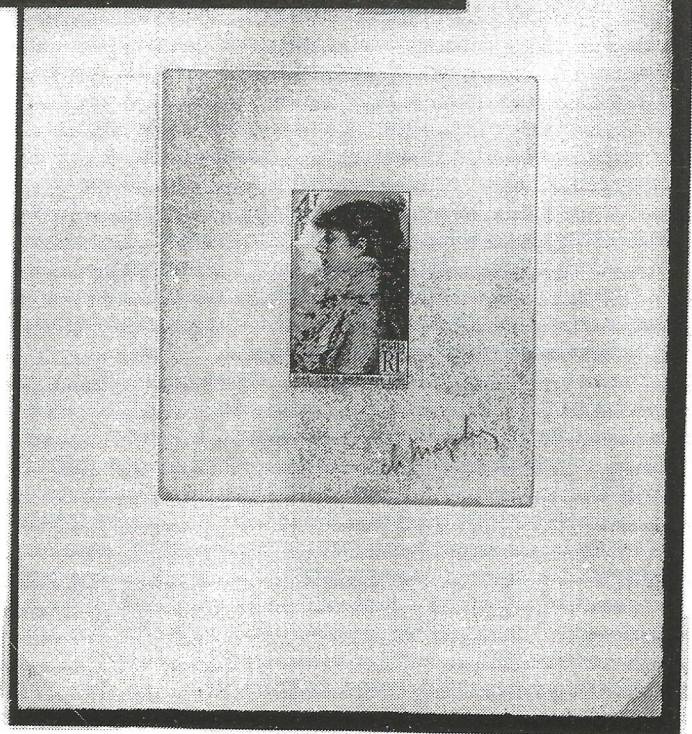

FIRST DIE PROOF

with Gandon's signature. He was replaced for national reasons. The issues stamp was finished by Mazelin.

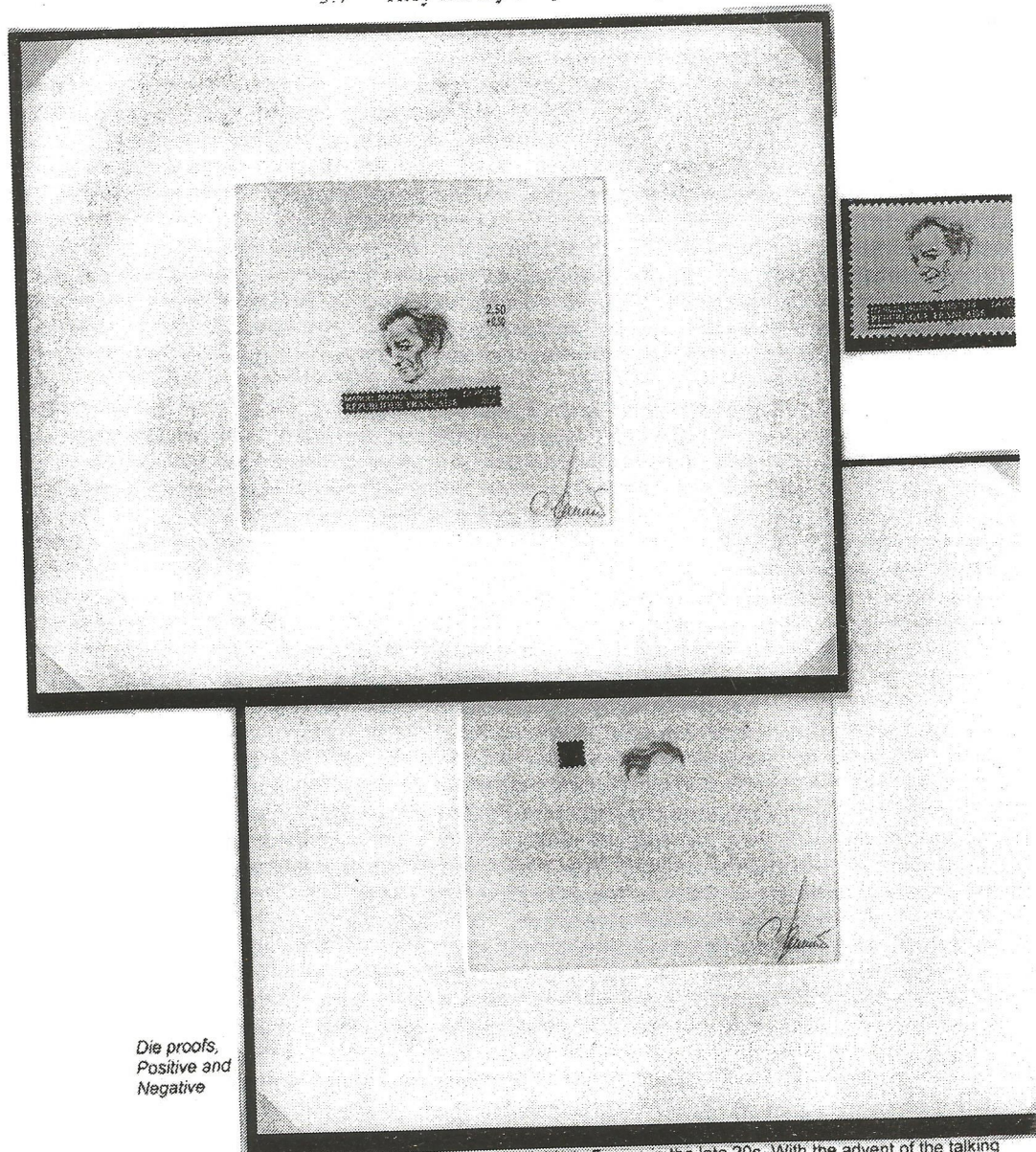
Sarah Bernhardt, a French actress, one of the most well-known actresses of the 19th century and the beginning of the 20th century. She appeared in a number of silent movies; those appearances, more than adding to her glorious career, contributed great respect to the movies themselves.

EPREUVE D'ARTISTE

3, A star studded sky

3.7 They tell my story - the scriptwriters

Die proofs,
Positive and
Negative

Marcel Pagnol, one of the most successful playwrights in France in the late 20s. With the advent of the talking movies he saw the cinema as an additional means of presenting his dramas, and wrote both reliable and amusing dialogues.

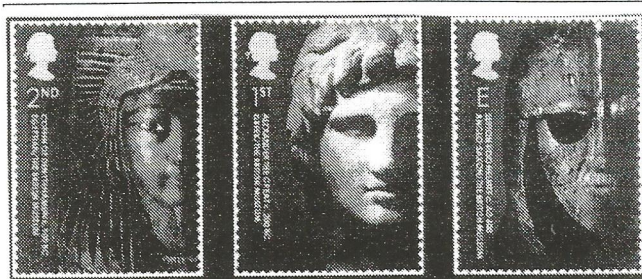
250 שנה למוזיאון הבריטי

מאת ד"ר חיים גלאון

בימים אלה חוגגים בבריטניה וברחבי העולם מלאות 250 שנה לאחד המוסדות המפורסמים ביותר – המוזיאון הבריטי. לרגל האירוע הנפיק הדואר הבריטי בחודש אוקטובר סדרה בת ששה בולים הכוללים פריטים מן המוזיאון. איך אפשר לבחור רק (!) ששה מוצגים מתוך שבעה מליון מוצגים הנמצאים בקומותיו של מבנה מרשים זה בלב לונדון? מנהל המוזיאון הציע להראות רק פנים של מוצגים מתוך האוסף הענק. גם פה הייתה בחירה קשה.

הפריט העתיק ביותר המודפס בבול הוא של המלך המצרי דינזטאמון מן המאה התשיעית לפני הספירה. הפנים החדשות ביותר הן של פסל הודי בשם פארוטי משנת 1550. הבריטים בחרו במסכת פנים של לוחם סקסוני-אנגלי משנת 600 לספירה, שהתגלה בסוטרן. מאיי חג הפסחא מוצגת תבנית של פנים ענקיות משנת 1000 לספירה. דוגמא אחרת למסכת פנים מקורה במכסיקו והיא שייכת לאצטקים ושמה מוזר ביותר: "ציהואקוטלי" והיא משנת 1500 לספירה. המפורסם ביותר הוא פסל פניו של המלך אלכסנדר מוקדון מיוון משנת 200 לפני הספירה.

הבולים החדשים בוודאי יתחבבו על אספני עתיקות וארכיאולוגיה בבולים. אין ספק שהדואר הבריטי מנסה לחדש בהנפקות הבולים שלו ובוחר בנושאים מעניינים ביותר. כידוע, אין שמה של בריטניה מופיע על בוליה ורק צלליתה של המלכה אליזבת השנייה מהווה מקור לזיהוי.

על שופטים ומלכים

גיבורי התנ"ך מוצגים בתערוכה מיוחדת

במוזיאון לדואר ולבולאות שליד מוזיאון ארץ ישראל בתל אביב

בכל שנה מונפקים ברחבי העולם בולים רבים, המאירים בהשראת נושאים השאובים מן התנ"ך.

התנ"ך זכה כמובן גם לייצוג נכבד בבולי ישראל. אלה מאירים ברובם בידי מעצבים ישראלים, ורק מיעוטם נושאים יצירות אמנות ידועות, דוגמת "דוד המלך" של מארק שאגאל, שהייתה יצירת האמנות הראשונה על גבי בול ישראלי. כמו כן, שובלי בולים ישראלים רבים בנושאים שונים מעוטרים במובאות מן התנ"ך.

תערוכה בולאית מיוחדת המציגה את המנהיגות בישראל מתקופת השופטים ועד המלוכה המוקדמת על פי המקורות המקראיים, מוצגת בימים אלה במוזיאון לדואר ולבולאות שליד מוזיאון ארץ ישראל ברמת אביב (התערוכה תינעל בינואר 2004).

שרה טוראל, אוצרת התערוכה מסרה, כי בתצוגה מוצגים פריטים מהארץ ומהעולם הכוללים - בולים, מעטפות וחותמות, מתוך אוסף מרהיב וייחודי של הבולאי (חבר איל"ת) **יוחנן שוורץ** מתל-אביב. על גבי הבולים מופיעים יצירות אמנות מתקופת הרנסאנס ועד לעיצובים עכשוויים. פינה מיוחדת מוקדשת לספרי תנ"ך בשפות שונות כולל אמהרית, יידיש, יוונית, גרמנית, פורטוגזית, ואף ספר תנ"ך שיצא לאור בגרמניה בשנת 1596.

המבקרים בתערוכה יוכלו לשים לב כי, בבולי ישראל לא הוקפד אמנם על מילוי הצו "לא תעשה לך כל פסל ותמונה", אך יחד עם זאת נשמרה תמיד מידה של איפוק וצניעות בבחירת יצירות האמנות. על כן נפקד, למשל, מקומן של יצירות שבהן מופיעות הדמויות בעירום, כדוגמת **בת שבע ברחצתה** של טיצ'אן, **בת שבע** של רמברנט או **דוד** של מיכלאנג'לו, השכיחות בבולי מדינות רבות. בדרום אפריקה הונפק בול בשנת 1987 ועליו רשום השם המפורש. בלחץ הרבנים המקומיים, נגנז הבול. מפריט זה יצאו ממנו לשוק פריטים בודדים ששווי כל אחד מהם הוא מאות דולרים.

התצוגה הנוכחית בחרה להתמקד בנושא המנהיגות במקרא, מתקופת השופטים ועד ימי המלוכה המוקדמת (ספר שופטים, שמואל א', שמואל ב', מלכים א'). כמו כן נכללים בתצוגה בולים, שעל גביהם מופיעים כרכים או עמודים של תרגומים ומהדורות שונות שבהן יצא ספר הספרים.

תרגומי התנ"ך המרובים היוו מאז ומתמיד אבן שואבת למעצבי בולים באשר הם. התנ"ך תורגם לכאלף שפות ודיאלקטים – יותר מכל יצירה כתובה אחרת. במקרים מסוימים הייתה עבודת התרגום קשה במיוחד, כדוגמת התנ"ך שתורגם לשפת הילידים של המאורי אשר אינה שפה כתובה. במקרה זה פותחו דקדוק ואיות המתאימים לצורכי השפה. ואכן, התנ"ך המאורי הופיע על בול של מדינת ניו-זילנד, כשהוא פתוח בספר דברים, במלאת מאה שנה להוצאתו לאור.

הסיפור האישי שלי על ג'רסי

מאת ד"ר חיים גלאון

אינני יודע אם מישהו מהקוראים זוכר את הסדרה בטלוויזיה הישראלית, בערוץ היחיד שהיה אז, בשם "ברזראק". אותו חוקר שהיה איש משטרה באי ג'רסי שיגע אותי כל שבוע עם פרשה חדשה מותחת. הסדרה הראתה לנו בזווית ראייה את נפלאות הנוף הקסום של האי הקטן. פחות חשובה הייתה העלילה שלעתים הייתה ממש טיפשית. מי כבר רוצה לרצוח מישהו באי כזה קטן, הרי כל אחד מכיר את השני ואין לאן לברוח. לא פלא שברזראק פתר את כל התעלומות בעצמו במהירות בתוך רגעים.

בשנת 1990 נערכה בלונדון בארמון אלכסנדר הידוע תערוכת בולים ענקית לציון 150 שנה להנפקת הבול הראשון בעולם, הפני השחור. נסעתי לאותה תערוכה עם דודי שהתגורר בלונדון והייתי מאוד נרגש לפגוש כמה ישראלים חובבי בולים באותה תערוכה. אחד מהם שלח אותי לביתן של ג'רסי ואמר "תראה איזה בולים יפים יש להם".

כשעמדתי ליד הדוכן פנה אלי האחראי לתצוגת בולי ג'רסי בצורה לבבית ביותר ושוחח עמי. סיפרתי לו שאני מכיר את ג'רסי מן הבולים ואני יודע שיש באי מקומות נפלאים.

האיש הציג את עצמו כמנהל הדואר בג'רסי ונתן לי כרטיס ביקור ואמר "בוא אלי מתי שתגיע לג'רסי ואני אארח אותך ברצון. אני נמצא ברחוב הראשי בבנין הדואר בעיר הבירה סנט הילרי".

עברו כחמש שנים ויום אחד בהיותי בלונדון נותרו לי ארבעה ימים לחופשה וחשבתי מה אוכל לעשות כדי לנצל אותם בדרך הטובה ביותר. צריך למצוא מקום מתאים לחופש.

המקום הכי מתאים היה במשרד של חברת "קוק" המפורסמת ברחוב אוקספורד, בקומת הקרקע של חנות היוקרה "סלפריג'יס".

הפקיד לא ידע כלום

הגעתי לדלפק של חברת הנסיעות והתיישבתי ליד הפקיד/סוכן נסיעות. הוא שאל אותי לאן הייתי רוצה לנסוע. אמרתי לו שיש לי 4 ימים ושימצא לי משהו מתאים. מיד ראיתי שנפלתי לידיים של בחור חסר ניסיון לחלוטין שכל מה שיכול להגיד היה HOLD ON, המתן בסבלנות.

בעודו מטלפן למישהו להתייעצות, ראיתי חוברת תיירות שעליה כתוב בגדול "ג'רסי".

שוב אמר, המתן, טילפן לאיזה מקום ובמשך 10 דקות דיבר ודיבר. בינתיים ראיתי באותה חוברת עסקת חבילה הכוללת טיסה, מכונית שכורה ואירוח חצי פנסיון במלון נחמד בסנט הילר.

הראיתי לו את החוברת ואת העסקה והוא שוב אמר HOLD ON.

בקיצור, הוא סידר לי, לפי הצעתי, את עסקת החבילה. כך טסתי בבריטיש איירוויס ונחתתי באי הקטן. המכונית שקיבלתי היתה קטנה ובעזרתה תרתי את האי בכל דרך אפשרית.

כל גודלו הוא בערך כשעה נסיעה מקצה לקצה מסביב לאי. אבל יש מקומות נפלאים, שאותם זכרתי מן הבולים כמו תחנת הקמח העתיקה, גן הפסלים, מצודת סנט הילר ועוד. זכיתי גם לראות מסע של מכוניות עתיקות ברחוב הראשי.

הלכתי למנהל הדואר שזכר אותי וקיבל אותי בלבביות במשרדו הצנוע. אמרתי לו: אני בטח התייר הראשון שהגיע לג'רסי בעקבות הבולים שלכם. הוא חיך ואמר, אתה לא הראשון אבל אתה רואה שהבולים אפילו לא מגלים את קצה יופיה האמיתי של ג'רסי.

אחרי ארבעה ימי שהות הכרתי את האי היטב. האוכל הוא צרפתי (הקרבה לצרפת היא יותר מאשר לאנגליה) והאנשים ממש נחמדים.

חווייה אישית מזעזעת

לי כיהודי היתה חוויה אישית מזעזעת. כידוע האי ג'רסי נכבש במלחמת העולם השנייה על ידי הגרמנים ואילו הממשל הבריטי וכל הפקידים נטשו אותו ברגע האחרון באנייה. כוחות הברית לא הצליחו לכבוש אותו בחזרה עד תום המלחמה. כך זכינו לראות נאצי קצין בס.ס. במדים ליד שוטר בריטי "בובי" חבוקים על תמונה גדולה במוזיאון.

אבל השיא היה בבית חולים תת-קרקעי שבנו אסירי מחנות פולניים ורוסים עבור הגרמנים כדי שישמש אותם בפלישה לאנגליה. ציוד בית החולים נשאר כמו שהיה עם כל ערכות החירום להחייאה וחדר הניתוח.

ביקור במקום גורם לכל צופה לצמרמורת בכל הגוף. זהו פרק כואב עד היום לתושבי האי שאינם אוהבים גרמנים כתיירים. ראיתי במו עיני בעל חנות מכולת, שתייר גרמני נכנס לקנות סיגריות ודיבר איתו באנגלית עילגת במבטא גרמני. לאחר שיצא אמר לי "אני שונא אותם על מה שעשו לנו" וירק על הרצפה בכיוון של הגרמני.

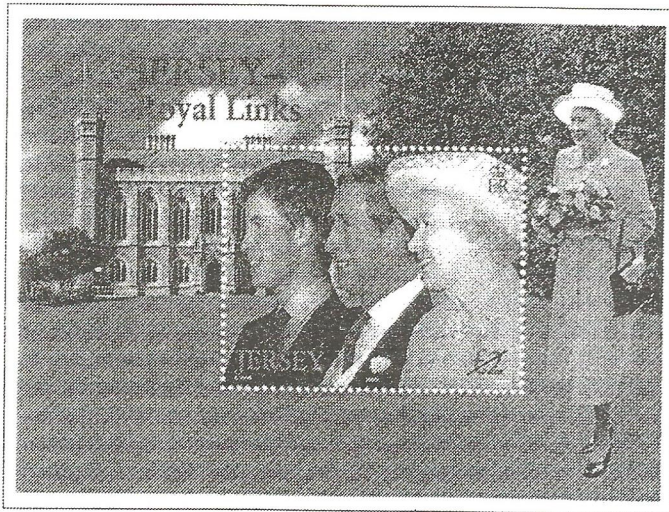
מי שרוצה לסדר לעצמו גם עסקים קטנים בעזרת עורכי דין ממולחים נתקל ברחוב הראשי בסנט הילר בכל בית בעשרות שלטים של חברות פיקטיביות.

הכל נעשה כדי להתחמק ממסים ופשוט קשה להאמין שבבניין של שלוש קומות יש יותר ממאה וחמישים משרדי עורכי דין. בקיצור, גן עדן למי שרוצה להעלים הכנסות. כי כאן לא משלמים מסים. יש גם הרבה מקלטי מס אחרים בעולם במקומות אקזוטיים כמו איי קיימן (זוכרים את הסרט "הפירמה" עם טום קרוז) ועוד.

אבל, כנראה שזה נוח להגיע לג'רסי. בסך הכל 40 דקות טיסה מנמל היתרו בלונדון.

עד היום אני מקבל בתוך עורך מדור בולים חומר ממשרד הדואר של ג'רסי. כיום מנהלת אותו אישה צעירה ונמרצת, ששולחת חומר מצוין על הבולים אפילו חודש מראש.

הדואר בג'רסי מנפיק בולים לכל אירוע בבריטניה כמו יובל החמישים לשלטונה של המלכה אליזבת השנייה שחל השנה. כמו כן הוצא לאחרונה בול ליום הולדתו ה-21 של הנסיך ויליאם.

הדפית מתארת את שלושת הדורות: המלכה האם, הנסיך צ'ארלס והבן ויליאם. חבל מאוד שהאמא, הנסיכה דיאנה, לא זכתה לראות את שני בניה הגדולים, כיום בני 18 ו-21, לאחר שנהרגה בתאונת דרכים בפריס.

גם המלכה האם (האמא של אליזבת) זכתה בג'רסי בבול הכי יפה שהונפק לכבודה בעולם לרגל יום הולדתה ה-100. עד עצם היום הזה מנפיקה ג'רסי סדרות של בולי נוף נהדרים. האחרונה יצאה באוגוסט השנה וכוללת תמישה אתרים יפים.

אז אם עשיתי לכם חשק לנסוע לג'רסי הצלחתי, ואם לא, לפחות אתם יודעים את הסיבה מדוע טסתי לחופשה בת 4 ימים לג'רסי לפני מספר שנים.

בולי קוד והמאבק נגד מחלת השחפת

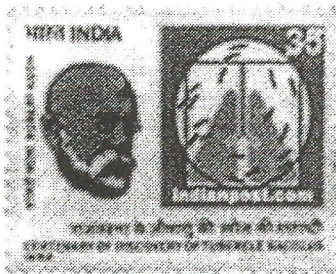
מאת הנס ברוך

ארצות רבות הנפיקו בולים לזכר **רוברט קוד** ובכך הביעו את הוקרתם לתרומתו לעולם הרפואי.

מימי קדמא דנא נחשבו המחלות למיניהם כמסתוריות ואל אנושיות. הרומאים והיוונים הקדמוניים חשדו שהמחלות נגרמות בשל הפצת המחלות ע"י גורמים קטנים בלתי נראים, מאדם אחד למשנהו.

עד לרבע האחרון של המאה ה-19 לא הייתה כל הוכחה למציאותם של גורמים מעבירי מחלות ולעיתים גורמי תמותה. בתקופה זו של שלהי המאה ה-19 נעשו פעולות וגילויים יקרים מפז. קוד ועמיתיו נטלו חלק נכבד במחקרים ובתגליות אלה.

רוברט קוד נולד בגרמניה ב-11/12/1843, למד קריאה בגיל 5 באמצעות עיתונים. מ-1872 עד 1896 קוד ועמיתיו חקרו והצליחו לאפיין את גורמי ההדבקה של מספר מחלות. 3 בולים מראים את דמות קוד: גרמניה דנציג 1939, רומניה 1960, גרמניה 1944. הבולים הונפקו לכבוד יום הולדתו.

קוד הגדיר צורות חיים שגורמים למחלות ונקראים חיידקים או בקטריות בלועזית ב-1876. קוד הראה, בנוכחות פרדיננד כהן (סמכות מובילה בתחום הבקטריות), את החיידק הנקרא בצילוס אנטרסזי וגורם למחלת האנטרקס. מחלה זו הביאה למרכז עניינים בשנים האחרונות (כחיידקים המופצים ע"י טרוריסטים).

בזמנו של קוד, מחלת האנטרקס הייתה מקור למגיפת כבשים, בקר וחיות ביתיות (סוגים מסוימים פגעו גם בציפורים, דגים ועוד).

לאחר התמנותו ב-1880 לחבר במכון הבריאות הלאומי של גרמניה, קוד רכש מעבדה וקבל עזרה ממספר מדענים. מעבדתו של קוד נחשבה למכה של מדע החיידקים עבור חוקרים מרחבי העולם.

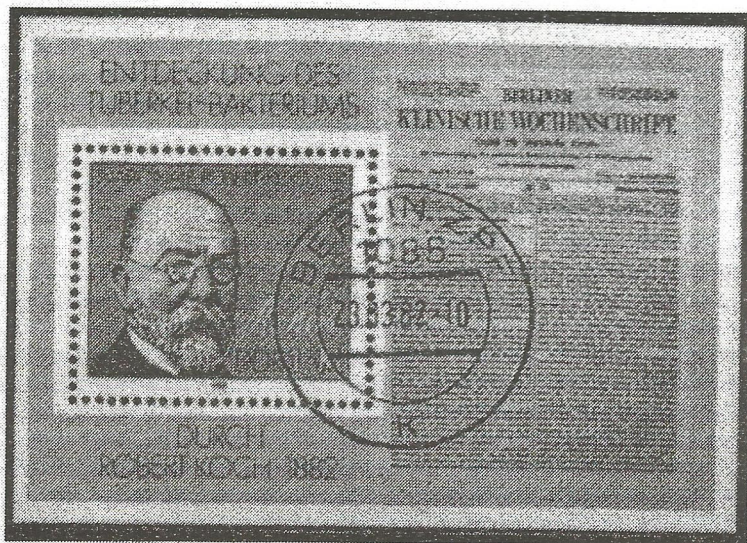
גאנה הנפיקה סידרה על חיי קוד, ב-1982.

קוד הנהיג פרוצדורה ("הנחות קוד") שמראה את הקשר בין מחלות שונות לבין המיקרו אורניזמים שגורמים להן.

קוד השתמש בגישה זו לגילוי החיידקים, גורמי מחלות: חולירע, עין וורודה ושחפת. הוא הצליח למצוא דרכים חדשות לבידוד גורמי מחלה. בין השאר, השתמשו בתרבויות של חיידקים על גבי תוצר מזון בשם אגר.

האיים המלדיביים הנפיקו גליונית זיכרון ב-1982, המראה את קוד תוך עבודה במעבדה, עם צלוחית המכילה מאגר לצורך תרבית וחגיגת 100 שנות גילוי חיידק השחפת.

העולם למד על תגליתו של קוד בתחום השחפת בשנת 1882. גלי"ז של גרמניה המזרחית מראה את מאמר העיתון על תגליתו (שבועון קליני של ברלין).

מחלת השחפת פגעה באנשים רבים במאות ה-18 וה-19 שנות האורבניזציה, 200 עד 700 נפגעים על כל אוכלוסייה של 100,000 - 20 עד 30 אחוז ממקרי המוות של אותה תקופה. אוליבר וונדל הולמס כינה את המגיפה בשם: "המגיפה הלבנה". חיידקי השחפת נראים כמקלות קטנים בצבע אדום (בהליך התרבות ובהגדלת מיקרוסקופ).

ג'יבוטי הנפיקה ב- 1982 בול המראה את המראה המיקרוסקופי של חיידקי השחפת כרקע לדמותו של קוד; זאיר הנפיקה בול עם סמל השחפת צלב כפול של לורין + דמות קוד ומיקרוסקופ ב-21/2/1983.

משנת 1889 עד 1890 קוד נעשה מיסתורי תוך שהוא ממשיך במחקריו.

ב-1890 קוד הודיע על שיטה למניעת התפשטות מחלת השחפת בגוף של חיה.

למרבית הרעה ההמצאה הייתה אסון. אנשים שקיבלו את החיסון סבלו מתופעות לוואי וחלקם מתו.

מלאגזי וטנזניה הנפיקו בולים המראים שימוש בהמצאת קוד לגילוי שחפת

"Tuberculin skin test"

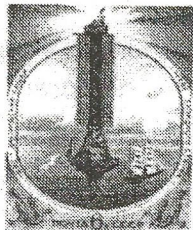
רוברט קוד קיבל הרבה מאוד מדליות ופרסים. ב-1905 קיבל את פרס נובל בתחום הפיסיולוגיה והרפואה. בול גאנה מנציח את קבלת הפרס. קוד המשיך לחקור את מחלת השינה והמלריה עד מותו בבאדן באדן גרמניה ב-10/5/1910. נשוי פעמיים ואב לילדה.

לרוע המזל אחוז המקרים והמוות ממחלות ווירליות נשאר ללא שינוי מאז המאה ה-19. 8 מיליון חולים ו-3 מיליון מקרי מוות לשנה.

המגדלור

מאת ניסים אלפסי

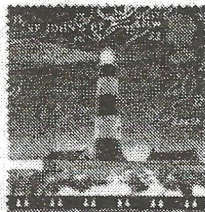
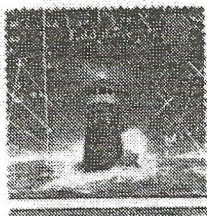
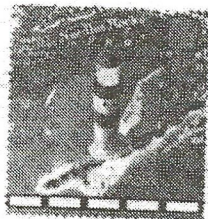
במרומי הכרמל, על שלוחת ההר החודרת לים וסוגרת את מפרץ חיפה, בגובה 170 מטרים מעל פני הים, ניצב בנין בשם "סטלה מאריס" (כוכב הים בלאטינית). עליו מוצב מגדלור, המאיר את הכניסה למפרץ ומנחה את האניות הפוקדות את חיפה בלילות.

זוכר אני מעת שירותי בצי הסוחר, את אותם לילות אפלים על גשר הפיקוד של האניה בעת התקרבה לחוף לצורך כניסה לנמל, ניצב מתוח על משמרתי, עיני בולשות את האופק, מנסות לגלות ניצנוץ, ואת אנחת הרווחה הנפלטת מפי בעת זיהוי המגדלור ומציאת מיקומו על המפה.

מגדלור מהו?

לאורך חופי-יבשות, על גבי צוקים בודדים בלב-ים, בפתחי-נמלים, בשפכי-נהרות ובקצות לשונות יבשה, בנה האדם במשך אלפי שנים מגדלים, הוא בנה אותם מעץ, ברזל או בטון ובראשם קבע מבנה עגול מזכוכית: אלה הם המגדלורים.

המגדל עצמו בנוי לרוב בצורת חרוט, בגובה שבין 5 מטרים ועד כ-30 מטרים. בקצהו העליון מצוי חדר הפנס, בו קבוע זרקור חזק. הזרקור מורכב מפנס חשמלי רב עוצמה. חלק מהזרקורים מקבלים זרם חשמלי מהרשת המקומית ע"י כבלי חשמל וחלקם מקבלים חשמל מגנרטור המותקן במקום. בעבר פעלו פנסי הזרקורים בנפט או באצטילן. סביב הפנס מוצבות עדשות גדולות מיוחדות, המרכזות את קרני האור בחרוט. באלומת אור עצומה זו ניתן להבחין למרחק של 20 מיל ימי ויותר. הזרקור מסתובב, הפנס מונע על ידי מנוע המסובב אותו אט-אט, כדי שאלומת האור תיראה ברציפות מכל נקודה באופק.

לכל מגדלור "שפה" משלו, כלומר – זמני ה"אור" וה"חושך" שונים בכל מגדלור. בצורה זו, מתוך ידיעת ה"שפה" של כל מגדלור ומגדלור, יכולים קברניטי האניות לדעת בקרבת איזה נמל הם נמצאים, מה צורת החוף ומאיזה סכנות להישמר.

הממונה על הפעלת המגדלור, הנקרא "שומר המגדלור", חי בבית קטן לרגלי המגדל, או במגדל עצמו. עם שקיעת החמה, הוא מדליק את הפנס העצום ומפעיל את המנוע המסובב אותו. עליו מוטלת האחריות הכבדה להחזקה ולהפעלה נכונה של המגדלור. לכן עליו לדאוג שהכול יפעל בתכלית הדיוק. אסור לו לטעות, שכן טעות כלשהי עלולה לגרום לעלייתה של אניה על שירטון ולטביעתה.

כיום, עם התפתחות הטכנולוגיה, מרבית המגדלורים פועלים אוטומטית ואין צורך בשומר. מכשיר מיוחד מדליק את הפנס עם חשיכה ומניע אותו באופן אוטומטי. האור מוקרן על-ידי המגדלור לא ברציפות, אלא בהפסקות קצובות. משך זמן ה"אור" וה"חושך" משתנה מארץ לארץ וממגדלור למגדלור.

תפקיד המגדלור

למגדלורים נודע תפקיד קבוע ומוגדר – איתות לילי לאניות, ולכן הם נמצאים במקומות הבאים:

- בכניסה לנמלים – כדי לציין לכלי השייט את מבואו של הנמל, את אופן הכניסה אליו ואיזהו הנמל.
- על גבי צוקים, איים סלעיים ולשונות יבשה, כדי לאפשר לאניות לעקוף אותם.
- על-גבי שירטונים שקשה להבחין בהם ולכן סכנתם רבה.
- באזורי מים רדודים – מקום שמפאת עומק המים הקטן האניות עלולות להיתקע.
- בשפכי נהרות מתאימים לשייט – כדי לאפשר לאניות את הכניסה לנהר גם בחשיכה.
- בכל מקום המהווה סכנה לכלי השייט, כגון: מצרים, אזורי זרמים חזקים ואזורים בהם שורר ערפל בתדירות גבוהה.

סוגי מגדלורים

❖ מגדלור חופי – המגדלור הנפוץ, המצוי לאורך החופים, במיקום גבוה. פועל בדרך כלל ע"י חשמל ונשמר ע"י שומר.

❖ מגדלור על צוקים – בודד, כולו מוקף מים, הוא עומד על אי סלעי או על צוק, מאותת לאניות על הימצאות שירותונים או שוניות. לעיתים תכופות הוא צריך לעמוד בפני סופות עזות.

❖ מגדלור נמל – על פי רוב ישנם שני מגדלורים בפתח הנמל, בשני קצות שובר-הגלים. הם אינם גדולים במיוחד, תפקידם לסמן את פתח הנמל לאניות הקרבות אליו. לרוב צבעו של המגדלור הימני ירוק והשמאלי אדום.

❖ ספינת מגדלור – מתקן זה מצוי בשימוש במקום שאין אפשרות להקים מגדלור, על פי רוב באזורי סכנה, בקרבת שוניות או שירותונים. הפנס נמצא בקצה התורן או על מבנה מתכתי מיוחד. האניה עוגנת באיזור קבוע מראש. חיי הצוות קשים ונתונים בסכנה תמידית שכן ספינות קטנות אלו חייבות לעמוד בפני סערות קשות מאוד, בלי כל אפשרות להתרחק מהמקום.

ספר המגדלורים

בכל אניה מצוי בגשר הפיקוד ספר מיוחד בן מספר כרכים הנקרא "רשימת אורות ואותות ערפלי". כל כרך "מכסה" אזור אחר בעולם ובו ניתן לקציני האניה מידע מפורט על תכונות המגדלור כמו גובהו, טווח ההארה, צבעו, צורתו וכו'.

קציני האניה מקבלים עידכונים שוטפים ורצופים לגבי כל שינוי שחל במגדלור כלשהו, באמצעות "הודעות לימאים", שמפרסמת האדמירליות הבריטית או רשות מוסמכת אחרת.

היסטוריה

המגדלור הראשון הוקם בשנת 331 לפני הספירה, על האי הקטן פארוס, מול נמלה של העיר אלכסנדריה שבמצרים. המגדל התנשא לגובה עצום, לא רק בממדי אותם הזמנים, אלא גם בקנה- המידה של היום: 120 מטרים! האור נוצר על-ידי הבערת עצי שרף, והוא הוקרן עד למרחק של 25 מיל ימי, על-ידי מראות מתכת, שתוכננו, כנראה, על-ידי ארכימדס.

בשנת 90 לפני הספירה בנו הרומים את המגדלור הראשון שלהם, במיצר הים מסינה, בין האי סיציליה לבין החוף האיטלקי.

בשנת 41 לפני הספירה הורה קאליגולה, קיסר רומי, להקים בצרפת, בקרבת בולון של היום, על מיצר לה-מאנש, מגדלור בגובה 60 מטרים, בעל 12 קומות.

מגדלור עתיק (נבנה ב-1139), המשמש בתפקידו עד היום, הוא המגדלור של גנואה שבאיטליה גובהו – 76 מטרים !

סיכום

עם התפתחות אמצעי התקשורת והניווט האלקטרוניים פחתה במידת מה חשיבותו של המגדלור אולם עדיין הוא מהווה גורם חשוב בניווט בעיקר באזורים נידחים.

אלפסי נסים, אספן "ספנות", רח' ששת הימים 5064/10 אילת 88000, טל' 052-326973

היכנון לתערוכת הבולים הבינלאומית

"תלאבול 2004"

גני התערוכה תל-אביב 3-6/5/2004

בהשתתפות ישראל, פורטוגל וספרד

המשך מעמוד 3

מדי פעם ערכה האגודה סמינרים למציגים תימאטיים וכן מפגשים בהם נותחה תצוגה תימאטית – כחלק מתהליך לימודי אינטרקטיבי בין האספן ושאר המציגים בארץ (כיום נעשה הדבר גם כחלק מפורום המציגים שמארגן ע"י ההתאחדות הארצית ומאפשר היזון חוזר בין האספנים מכל האסכולות).

יש לזכור כי מאז שנות ה-80 השתנו כללי התצוגה התימאטית באופן דרסטי: מאיסוף כללי כרונולוגי או סיסטמטי לתצוגה שהיא סיפור מובנה ומקיף של הנושא הנאסף.

אין גם ספק שמבחינת הישגי המציגים התימאטיים, ברמה הלאומית וברמה הבינלאומית, ישנה התקדמות רבה. בתערוכה הלאומית בבאר-שבע (1990) כמחצית מהתצוגות היו באגף התימאטי (38 מתוך 80 למבוגרים) והרבה יותר כאשר כוללים גם את הנוער (70 מתוך 118 בסה"כ). אך התוצאות התימאטיות היו נחותות בהרבה – 5 מדליות מרמת מוזהב ומעלה מתוך 27 מדליות כאלו שחולקו בסה"כ.

כיום אנו נמצאים עם שלוש תצוגות ברמת זהב בינלאומי ועוד כתריסר תצוגות ברמת המוזהב והמוזהב הבינלאומי.

רבים מאלו שהיו עמנו בתחילת הדרך ממשיכים לאסוף וליהנות, מעט פרשו לאורך הדרך, ולדאבון הלב מספר אספנים גם הלכו לעולמם ובראשם נזכיר את פרופ' עמנואל אילן, בכיר האספנים התימאטיים בישראל, מדריך ומורה לרבים מאתנו.

נושא אחד שלא פעלנו בו די כאגודה הוא נושא הנוער: צירוף אספנים חדשים לתחביב. נכון שהנוער נוהה לנושאים אחרים (לימודים, בילויים, אינטרנט וכו') אבל אם יש משימה אסטרטגית אחת לשנים הבאות היא הבאת אספנים חדשים, בין נוער ובין אנשים בשנות ה-20 וה-30 שלהם.

חובתנו למצוא את הדרך להגדיל ולהרחיב את השורות בדם צעיר ונלהב, ולא להשאיר את כל המלאכה להפעלת חוגי הנוער הבולאי בידי ההתאחדות, בלבד.

הגענו לגיל בר-מצווה ולפנינו עוד הרבה שנים של פעילות פורייה ומגוונת במסגרת תחביב של הנאה צרופה.

מנחם לדור, יו"ר איל"ת לשעבר, משמש כיום כשופט תימאטי בינלאומי, מציג אוסף בולים בנושא "המחשב". כתובתו: ת"ד 340 הר אדר 90836

הודעות כלליות

הזמנה לפגישת חברים, הרצאה ומכירה פומבית

יום ששי 12/12/2003 החל משעה 9:30 בבוקר

הנכם מוזמנים לפגישת חברים, הרצאה ומכירה פומבית, אשר יתקיימו ביום ששי, 12 בדצמבר 2003 החל משעה 9:30 בבוקר, במועדון הבולאים תל אביב, רח' הס 16. בשעה 9:30 בבוקר תתקיים התכנסות חברים להחלפת חומר בולאי. בשעה 10:00 תתקיים הרצאה בולאית, והחל מהשעה 11:00 נקיים את המכירה הפומבית.

כל חברי האגודה מוזמנים להשתתף במפגש זה. אנו מקווים שתיווצר אווירה נעימה וחופשית, עם גישה לעיון ולמישוש בכל פריט שיוצג למכירה. חברים המעוניינים להביא פריטים למכירה מתבקשים להקדים להגיע ב- 9:00 בבוקר לכתובת הנ"ל. הפריטים צריכים להיות עטופים בעטוף שקוף בצירוף תיאור קצר ומפורט של שורה אחת או שתיים, כולל מחיר התחלתי. כל פריט יימכר למי שהציע את המחיר הגבוה ביותר. תיאור כל פריט הוא באחריות המוכר. במקרה של אי דיוקים יוחזר הפריט למוכר. חברים המעוניינים לרכוש בפריטים במכירה יצטידו במזומנים או בפנקסי שיקים. לידיעתכם: האגודה גובה 10% עמלה מכל מוכר – הקונים פטורים.

כנס יום הבולאות 2003

כנס יום הבולאות יתקיים השנה ביום שלישי, 23 בדצמבר 2003, במוזיאון ארץ-ישראל, רמת אביב, תל אביב, בין השעות 16:30 – 10:00 (כיבוד קל וקבלת חומר החל מהשעה 9:00).

הנושא המרכזי השנה יהיה "טכניקות בולאיות" (סדנאות, הרצאה על המסחר הבולאי באינטרנט ועוד). כמו כן נתעדכן בתוכנית ההנפקות השנתיות של השירות הבולאי, נקיים את התחרות המסורתית של הבול היפה והחותמת הנבחרת של השנה. במקום תתקיים נקודת מכירה של השירות הבולאי ולרגל האירוע תונפק חותמת אירוע מיוחדת ותווית מס"ד של יום הבולאות.

דמי ההשתתפות הם בסך 90 שקלים, כולל ארוחת צהריים חגיגית ודף מזכרת מיוחד שיונפק לרגל האירוע. ההשתתפות מחייבת הרשמה מוקדמת ותשלום מראש עד לתאריך 18/12/2003.

לפרטים והרשמה: התאחדות בולאי ישראל, טלפקס: 03-6295547

מדליות זהב לאספנים ישראלים

ברכות ל- 2 חברי איל"ת שזכו באחרונה במדליית זהב בתערוכת הבולים העולמית בנקוק 2003 שהתקיימה בתאילנד.

ד"ר יהושע מגר, יו"ר איל"ת, זכה במדליית זהב בגין האוסף שלו המתמקד בהתפתחות עבודת האדמה מראשיתה ועד ימינו.

דני פישר זכה במדליית זהב בגין האוסף שלו המציג את משמעות הפרחים ; פרחים וצמחים ותרומתם לאנושות.

הודעות כלליות

חברים חדשים

האנשים ששמותיהם רשומים להלן הגישו בקשה לחברות באיל"ת. חבר האגודה המתנגד לקבלת מי מהם לחברות האגודה, יפנה לוועד תוך חודש מפרסום הביטאון.

494. טסל גדי, ת"ד 33349 תל אביב 61332. אוסף שחמט.
495. חבתן יהודה, לוחמי הגיטאות 24 נס ציונה 70496. אוסף כללי.
496. קוה אהוד, כפר הרא"ה 38955. אוסף יודאיקה, חתולים, כללי.
497. סייג יגאל, היסמין 39 א' מעלות. אוסף כללי.

חידוש חברות

385. כהן שמואל, רח' מיזאן 29 א' תל אביב 69018. אוסף יחסי ישראל-ערב.
339. סבג אורי, ת"ד 537 ראשון לציון 75105. אוסף קנדי, הבונים החופשיים.

שינויים ועידכונים

376. אופיר אורן, רח' כליל החורש 8/7 רמות יצחק נשר. אוסף סוסים.
448. רבא יואל, כפר חנניה 20108. אוסף חתולים, עץ ויער, דובים, אירופה בימי הביניים.
57. אלגרוד סטיוארט, ת"ד 554 רעננה 43350. אוסף קריקט, יודאיקה, שקספיר, בתי כנסת.
69. וורגן שלמה, רח' ברנשטיין 31/22 ראשון לציון 75503. אוסף ספורט, אולימפיאדות.

תזכורת לתשלום דמי חבר לשנת 2003
למי שעדיין לא שילם וקיבל הודעת תשלום

נודה על משלוח דמי החבר לשנת 2003
80 שקלים למבוגר
40 שקלים לנוער עד גיל 18

את דמי החבר יש לשלוח **לשלמה וורגן**, גזבר איל"ית, לכתובתו החדשה
רח' ברנשטיין 31/22 ראשון לציון 75503.
טלפון: 053-648943 (רק בשעות הערב המקובלות).

איל"ית משתתפת באבלה הכבד של משפחת לוי
על מותו של חברנו
לוי כרמי ז"ל
קרית חיים

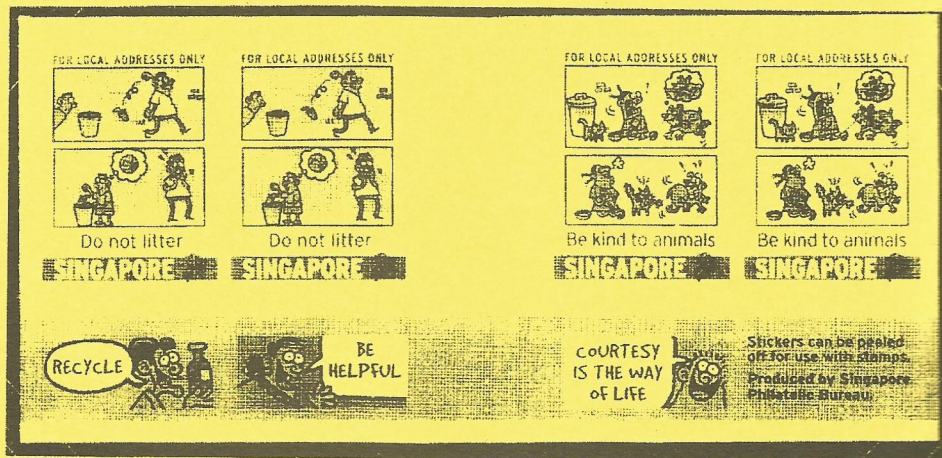
איל"ית משתתפת באבלה הכבד של משפחת חבתן
על מותו של חברנו
חבתן מיכאל ז"ל
רחובות

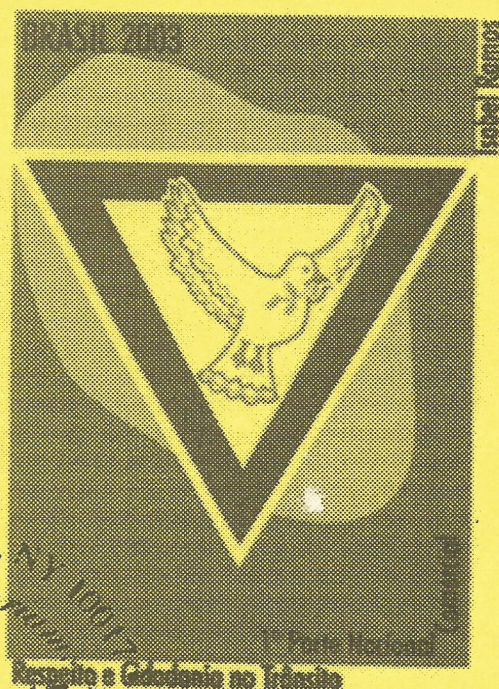
מהנפקות חו"ל: שנת התנ"ך ולהקת האבנים המתגלגלות באוסטריה

קידום הבריאות באמצעות בדיחות והומור

בחוברת הבאה יופיע מאמר המוקדש לקריקטורות, הומור ובדיחות על גבי בולים. חברים המעוניינים להעביר צילומים מעניינים בנושא, מוזמנים להעביר למערכת "נושאון".

תערוכת הבולים הבינלאומית "תלאבול 2004"
גני התערוכה תל-אביב 3-6.5.2004